

Het kan wél in Tilburg

Verkiezingsprogramma 2026–2030

The logo for D66 Tilburg is centered within a large yellow rectangle. It consists of a green square containing the text 'D66' in large white letters and 'Tilburg' in smaller white letters below it.

D66
Tilburg

Het kan wél in Tilburg

Voorwoord

Beste lezer,

Tilburg is volop in beweging: zichtbaar, voelbaar en vanuit positieve energie. Met lef en ambitie werken wij in onze stad en dorpen samen aan onze opgaven en ambities. We zetten onze schouders onder de uitdagingen van vandaag, zijn trots op ons verleden en richten onze blik zelfbewust op de toekomst. Met verbindende initiatieven, gedurfde ideeën of kleine zetjes in de goede richting zetten mensen zich elke dag weer in voor een gezonde, duurzame en inclusieve samenleving.

Daarom ben ik trots dat ik lijsttrekker mag zijn van D66 Tilburg. Dit is de stad waar ik geboren ben en kansen heb gekregen. Kansen die D66 wil creëren voor alle inwoners. Tilburg is een stad van vernieuwing en verbinding: sociaal, creatief en met lef. In Tilburg, Berkel-Enschot, Udenhout en Biezenmortel zeggen we: het kan wel.

D66 bestuurt Tilburg al ruim 15 jaar en weet durven, dromen en doen voortdurend te verbinden. Het leverde ons mooie tastbare resultaten op zoals de LocHal op, de Spoorzone, de Piushaven, Spinderwind, een nieuw Pater van den Elsenplein en recent nog een prachtige nieuwe torenspits. En ook de beweging in het onderwijs, integrale kindcentra, het culturele profiel 'stad van makers' en een beweging in de jeugdzorg met onze jongeren in het hart. Maar we zijn nog lang niet klaar. De positieve energie en vooruitstrevendheid van D66 zijn juist nu hard nodig. We willen doorpakken. Door samen te werken met mensen die de handen uit de mouwen steken, meedenken en meebouwen: makers, studenten, ondernemers, ouderen en gezinnen. Van mensen die hier al generaties wonen tot mensen die naar Tilburg komen om hun toekomst en dromen hier te laten groeien.

Wonen staat daarbij voorop. Een betaalbare en fijne woning in een gezonde leefomgeving, dat is de basis om mee te kunnen doen. Maar bouwen gaat over meer dan alleen stedelijke ontwikkeling. Het gaat ook over een stad en dorpen waarin je je thuis voelt, geïnspireerd raakt en naar elkaar omkijkt. Met ruimte voor ontmoeting, ondernemerschap en sport. We investeren in plekken van betekenis, waar cultuur, onderwijs en innovatie tot bloei komen. Voor een stad waarin je overal zichtbaar jezelf kunt zijn.

Met dit programma kiest D66 Tilburg voor ambitie, samenwerking en optimisme. Wij staan klaar om koersvast, creatief en verbindend te blijven werken aan onze mooie stad en onze dorpen.

De toekomst van Tilburg bouwen we samen met jou: **Het kan wél!**

Hartelijke groet,

Bas van der Pol

Lijsttrekker D66 Tilburg

Onze plannen op één pagina

Tilburg staat op een kruispunt. Onze stad groeit, bruist en verandert, maar staat ook voor grote uitdagingen op het gebied van wonen, kansen en duurzaamheid. D66 gelooft dat Tilburg met lef, optimisme en visie vooruit kan. Dit zijn onze keuzes:

1. Wonen & Stedelijke Ontwikkeling

Tilburg verdient een woningmarkt die weer werkt voor starters, doorstromers, studenten en gezinnen. Tot 2050 voegen we 35.000 woningen toe, waarvan 10.000 al voor 2030. Dat doen we via tien grote gebiedsontwikkelingen in de stad en onze dorpen:

- We bouwen binnen de bestaande stad, met behoud van groen en kwaliteit. D66 versnelt de woningbouw met snellere procedures en een Stadsontwikkelmaatschappij voor regie en realisatie.
- We zorgen voor een gezonde mix van wonen door 30% sociaal, 40% betaalbaar en 30% vrije sector als uitgangspunt te hanteren.
- Starters krijgen meer kansen op de huizenmarkt dankzij instrumenten als startersleningen en erfpacht.
- Studentenhuisvesting wordt uitgebreid op plekken waar leven, leren en werken samenkomen, zoals de binnenstad, de Spoorzone en het Kenniskwartier.

2. Kansen & Economie

Een sterke stad begint bij gelijke kansen. Daarom investeert D66 in onderwijs en een stevig sociaal fundament. Ook investeren we meer in cultuur om te zorgen dat het aanbod, de diversiteit en toegankelijkheid blijft passen bij de groei van Tilburg.

- We investeren in kinderopvang, sluiten onderwijs beter aan op de economie van de toekomst en helpen jongeren met mentale gezondheid, schoolmaatschappelijk werk en veilige relaties.
- D66 versterkt de lokale economie met een innovatiefonds voor duurzame en digitale start-ups, toekomstbestendige bedrijventerreinen.
- Samen bouwen we aan een sterke sociale basis. We bestrijden armoede via vroegsignalering, ondersteunen mensen bij schulden, zorgen voor goede opvang van dak- en thuislozen en pakken huiselijk geweld met kracht aan.
- De binnenstad wordt een plek om te ontmoeten, ontspannen en recreëren, met ruimte voor een levendige horecasector, aansprekende evenementen en een stevige nachtcultuur. In de hele gemeente versterken en verbreden we de inzet op cultuur.

3. Duurzaamheid & Gezonde Stad

De stad van de toekomst is groen, gezond en klaar voor een veranderend klimaat. D66 maakt die toekomst concreet met acties zoals groene straten, energiebesparing, waterneutraal bouwen en klimaatadaptatie.

- We zetten een stevig Klimaatfonds in om de stad te vergroenen, wateroverlast tegen te gaan en de energietransitie te versnellen. Bomen, parken en natuurgebieden worden niet alleen behouden, maar met elkaar verbonden tot een sterk groen netwerk.
- D66 zorgt ervoor dat straten uitnodigen om te lopen, te spelen en elkaar te ontmoeten. Daarom stimuleren we fiets en OV als eerste keus, investeren we in verkeersveiligheid.
- Bij digitalisering kiezen we voor transparantie en veiligheid, met een algoritmeregister, betere digitale dienstverlening en stevige cybersecurity.

Inhoudsopgave

1. Wonen en bouwen	6
1.1. Wonen	7
2.2. Stedelijke ontwikkeling	11
2. Economie en levendigheid	14
2.1. Economie in beweging	15
2.2. Detailhandel, binnenstad, horeca en nachtcultuur	16
2.3. Kunst en cultuur	20
2.4 Digitalisering	21
3. Gezond en beweging	24
3.1. Positieve gezondheid	25
3.2. Sociaal	28
3.3. Samen sporten	32
4. Duurzaamheid	34
4.1. Klimaatverandering	35
4.2. Energie voor morgen	36
4.3. Vergroening	37
4.4 Water	39
4.5 Van water afval naar grondstof	40
4.6 Dierenwelzijn	41
5. Onderwijs en gelijke kansen	43
5.1. Onderwijs en opvang	44
5.2. Studenten maken de stad	47
5.3. Gelijke kansen voor iedereen	48
5.4. Diversiteit	50
5.5. Asiel en arbeidsmigratie	53
6. Veilig en betrouwbaar	55
6.1. Mobiliteit voor de toekomst	56
6.2. Veiligheid door vrijheid, vertrouwen en verbinding	57
6.3. Een democratie die werkt voor iedereen	61
6.4. Een weerbare maatschappij	61
6.5. Tilburg in de regio en de wereld	62
6.6 Financiën	63

Hoofdstuk 1

Wonen en bouwen

Wonen

Iedereen een fijne woning

Iedereen verdient een fijn thuis en de vrijheid om op eigen wijze vorm te geven aan de toekomst. Voor veel mensen is dat echter niet vanzelfsprekend. Huizen zijn onbetaalbaar geworden, jongeren wachten jaren op hun eerste eigen plek en oudere inwoners vinden geen geschikte woning om naar door te stromen. En wie wil bouwen of verbouwen raakt vaak verstrikt in ingewikkelde regels.

D66 Tilburg wil een doorbraak: wonen weer zeker maken. Wonen is een basisrecht, of je nu starter of senior, student of statushouder bent. We helpen ouderen bij het vinden van een nieuwe woning, zodat er ook ruimte vrijkomt voor jongeren en gezinnen. We versterken de positie van huurders door hun rechten en zekerheid te vergroten. Wij staan onvoorwaardelijk aan de kant van de woningzoekende en zetten hun belang op nummer 1, 2 en 3. Er moeten voor ons stevige argumenten zijn om tegen een woningbouwontwikkeling te stemmen. Ons uitgangspunt bij elke woningbouwontwikkeling is: het kan wel! Tilburg is goed op weg met grote gebiedsontwikkelingen in onder meer het Kenniskwartier, de Spoorzone, Stappegoor, Tilburg-Noord en onze dorpen. Al 15 jaar speelt D66 Tilburg in het gemeentebestuur een leidende rol in de fysieke transformatie van de stad. We blijven investeren in een toekomstbestendige stad, met keuzes die ambitie tonen: we verdichten woningbouw met lef en gaan de lucht in waar dat kan. Waar nodig bouwen we zorgvuldig aan de randen van de stad en dorpen. Kwaliteit, duurzaamheid en toekomstbestendig bouwen staan daarbij voorop.

D66 Tilburg heeft de afgelopen jaren belangrijke zaken voor elkaar gekregen:

- een **Fonds Stedelijke Ontwikkeling** geïnitieerd om grote woningbouwontwikkelingen vlot te trekken
- een **Klimaatfonds** geïnitieerd om Tilburg versneld klimaatbestendig te maken
- de **starterslening** geïntroduceerd, waarmee honderden Tilburgse starters zijn geholpen
- gezorgd dat **stem van woningzoekenden structureel betrokken** wordt bij woningbouwontwikkelingen – dit gebeurt in de hele periode van planvorming tot en met beschikbaarheid van woningen, woningzoekenden krijgen zo digitaal en fysiek een plek aan tafel om hun belangen kenbaar te maken
- het voortouw genomen voor een **Tilburgse doorbouwstrategie**
- het initiatief genomen voor de **Tilburg Architectuurprijs**, ter stimulering van het architectuurklimaat en kwaliteit en vernieuwing in de bouw.

Mede dankzij deze inzet, en onder verantwoordelijkheid van onze wethouder Stedelijke Ontwikkeling en Economie, is Tilburg inmiddels twee jaar op rij uitgeroepen tot beste ontwikkelgemeente van Nederland.

De komende periode zetten we in op de volgende initiatieven:

- een eigentijdse **Stadsontwikkelmaatschappij** om beter te kunnen sturen op beschikbare ruimte
- substantieel meer eigen investeringen in het **Fonds Stedelijke Ontwikkeling en het Klimaatfonds**
- een onderzoek naar een eigen **woningcorporatie** voor arbeidsmigranten en internationale medewerkers
- het fors **versnellen en vereenvoudigen van vergunningprocedures** zodat woningbouw sneller van start gaat
- het realiseren van **tien gebiedsontwikkelingen** in de stad en dorpen, waaronder een nieuw Tilburgs icoon in het Kenniskwartier dat staat voor onze ambities als moderne kennisstad.

Dit is hoe wij een doorbraak gaan realiseren:

Bouwen met ambitie

- Tot 2050 realiseert Tilburg 35.000 nieuwe woningen van hoge kwaliteit in leefbare wijken, waarvan minimaal 10.000 vóór 2030. Deze ambitie sluit aan bij de demografische ontwikkeling van de gemeente.
- Traditionele grenzen, zoals minimale vierkante meters, stellen we ter discussie. Belangrijker is dat woningen functioneel, comfortabel en toekomstbestendig zijn, en aansluiten op de woonwensen van vandaag de dag.
- We kiezen voor inbreiding: bouwen binnen bestaande wijken en buurten. Zo kunnen inwoners een wooncarrière opbouwen in hun leefomgeving en versterken we bestaande voorzieningen zonder groen in te leveren.
- We streven naar meer betaalbare koop- en middenhuurwoningen en hanteren een evenwichtige verdeling van:
 - o 30% sociale huur
 - o 40% betaalbare koop en middenhuur
 - o 30% vrije sector.
- Op beeldbepalende locaties durven we de hoogte in te gaan, met hoogbouw minimaal op het niveau van Westpoint en de al geplande Clarissentoren. Hoogbouw versterkt Tilburgs grootstedelijke identiteit en creëert ruimte voor een groene leefomgeving.

Sneller bouwen en durven investeren

- D66 Tilburg staat voor proactief grondbeleid. We durven grondposities aan te kopen om woningbouw te versnellen en beter te kunnen sturen op een betaalbaar woningbouwprogramma.
- We versnellen en vereenvoudigen vergunningsprocedures, zodat projecten sneller van start kunnen, zonder dat kwaliteit of leefbaarheid daaronder lijden.
- Samen met ontwikkelaars, architecten, woningbouwcorporaties en andere relevante partijen organiseren we een Tilburgse woontop om concrete afspraken te maken.
- Samen met woningcorporaties voegen we nieuwe flexwoningen toe om woningzoekenden met urgentie sneller een eigen plek te geven.

- We blijven fors investeren in het Fonds Stedelijke Ontwikkeling en verhogen de jaarlijkse gemeentelijke bijdrage naar € 25 miljoen. In vier jaar investeren we € 100 miljoen om grote woningbouwontwikkelingen te versnellen en financiële bijdragen van het Rijk te kunnen cofinancieren.
- Door samen te werken met betrouwbare marktpartijen, zoals pensioenfondsen, lukt het om gezamenlijk te investeren in betaalbare woningbouw.

Betaalbaarheid, kansen voor starters en een stem voor woningzoekenden

- Bij nieuwbouw zijn we voorstander van een zelfbewoningsplicht en een anti-speculatiebeding. Bestaande betaalbare koopwoningen houden we beschikbaar met de inzet van een opkoopbescherming, zodat deze niet worden opgekocht voor de verhuur.
- We maken afspraken met woningbouwcorporaties over de bouw van betaalbare middenhuurwoningen.
- We zetten erfpachtconstructies in om het bouwen van woningen goedkoper te maken en de prijs van nieuwbouwwoningen te verlagen. Zo helpen we starters op de woningmarkt die er anders niet tussenkomen.
- De starterslening blijft beschikbaar en het beschikbare budget wordt op tijd aangevuld zodra de middelen dreigen op te raken. Hiermee helpen we starters met extra leencapaciteit. Met de terugbetalingen van deze lening worden weer andere starters geholpen. Zolang starters een achtergestelde positie hebben en het woningaanbod onvoldoende is, houden we deze regeling in stand.
- Op initiatief van D66 worden de belangen van woningzoekenden nadrukkelijk meegenomen. We blijven zoeken naar nieuwe manieren om de stem van woningzoekenden actief te betrekken bij woningbouwontwikkelingen en concrete woningbouwprojecten. Zo willen we woningzoekenden nog meer betrekken bij participatie- en besluitmomenten rondom concrete woningplannen.

Slimme kansen benutten voor meer woningen

- D66 Tilburg zet in op een eigentijdse ontwikkelmaatschappij om verloederde en leegstaande panden nieuw leven in te blazen. Dergelijke panden worden opgekocht, opgeknapt en weer beschikbaar voor woningzoekenden.
- Met de nieuwe mogelijkheden van de leegstandsverordening pakken we leegstand en verwaarlozing van panden aan.
- We bieden meer ruimte voor woningsplitsing in wijken waar dat past. Hospitaverhuur en verkamering worden versoepeld, zodat de bestaande woningvoorraad beter benut kan worden.
- Samen met pandeigenaren in de binnenstad ontwikkelen we een aanpak om wonen boven winkels te stimuleren. We zien hierbij in het bijzonder kansen voor studenten en starters op de woningmarkt.

Duurzaam en innovatief bouwen

- Het Klimaatfonds vullen we steeds aan zodra de middelen dreigen op te raken, totdat onze doelen op het gebied van energiebesparing, circulariteit en vergroening binnen de woningbouw zijn bereikt.
- Waterbeheer krijgt een centrale plaats in ruimtelijke ontwikkeling door de invoering van waterneutraal bouwen.
- Uiterlijk in 2045 zijn alle woningen aardgasvrij, en samen met woningcorporaties verduurzamen we hun bezit uiterlijk in 2050. Daarom zetten we sterk in op wijkgerichte verduurzaming van de bestaande woningvoorraad. Meer over onze duurzame ambities is te lezen in het hoofdstuk *Duurzaamheid*.

Eerlijke kansen op de woningmarkt

- D66 Tilburg bestrijdt discriminatie op de woningmarkt, zoals 'Dutch-only'-advertenties die niet-Nederlandse studenten uitsluiten.
- We blijven toezien op de verdere ontwikkeling van Huurteam Tilburg en zetten in op Europese aanbesteding om objectiviteit en kwaliteit te waarborgen. Dit Huurteam biedt inwoners gratis, laagdrempelige en deskundige ondersteuning bij vragen over huurprijzen, gebreken, servicekosten, contracten en andere huurkwesties.
- RADAR Anti Discriminatiebureau krijgt in Tilburg voldoende middelen om woningmarktdiscriminatie effectief aan te pakken en gelijke kansen voor iedereen te waarborgen. Wanneer het aantal woningen groeit, groeit RADAR ook mee.
- We continueren de aanpak van de woningmarkt zoals beschreven in de antidiscriminatie agenda met o.a. de inzet van mystery guests, voorlichtingscampagnes en de handhaving op discriminerende makelaars.

Specifieke doelgroepen

- Studenten

Studenten maken Tilburg levendig en dragen bij aan een bruisende, dynamische stad. We zetten daarom in op voldoende en goed gelegen studentenwoningen, zowel zelfstandige als onzelfstandige woonvormen. Dat doen we in nauwe samenwerking met woningcorporaties en onderwijsinstellingen zoals de universiteit. Daarbij versoepelen we waar mogelijk het afstandscriterium, zodat er meer plekken voor studentenhuisvesting zijn. In het bijzonder zien we kansen voor nieuwe studentenhuisvesting in de binnenstad, Spoorzone en het Kenniskwartier.

- Arbeidsmigranten en internationale medewerkers

We zorgen voor kwalitatieve en betaalbare huisvesting voor arbeidsmigranten en andere internationale medewerkers. Dit ontlast buurten, versterkt sociale samenhang en ondersteunt werknemers die bijdragen aan de economische vitaliteit van Tilburg. We onderzoeken de mogelijkheid om een eigen corporatie op te zetten voor de huisvesting van internationale medewerkers. Hierdoor zijn we niet langer afhankelijk van het aanbod van de markt en kunnen we beter sturen.

- Ouderen

Oudere inwoners verdienen het om fijn, veilig en zelfstandig te kunnen wonen, dicht bij hun sociale netwerk en voorzieningen. We maken bestaande (gezins)woningen levensloopbestendig en stimuleren de bouw van nieuwe levensloopbestendige woningen. We helpen bij doorstroming en houden rekening met het groeiend aantal eenpersoonshuishoudens.

- Dak- en thuislozen

Voor mensen zonder vaste woon- of verblijfplaats realiseren we snel stabiele huisvesting en zorgen we dat zij de juiste ondersteuning krijgen, zodat zij weer volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving. Hierover is meer te lezen in ons hoofdstuk *Sociaal*.

- Woonwagengewoners

D66 Tilburg wil versneld extra standplaatsen realiseren en oude wagens vervangen door energiezuinige, moderne varianten met eventueel meerdere verdiepingen. Woonwagengewoners maken deel uit van het Tilburgs cultureel erfgoed en verdienen een toekomstbestendige plek in onze stad.

Stedelijke ontwikkeling

Bouwen met lef aan het Tilburg van morgen

De groei van Tilburg biedt een unieke kans om onze stad en dorpen verder te ontwikkelen, met oog voor leefbaarheid, duurzaamheid en sociale samenhang. D66 Tilburg heeft al jaren een sturende rol in de stedelijke ontwikkeling en zette de toon met succesvolle projecten als de Spoorzone en de Piushaven. De komende jaren willen we met lef, ambitie en visie doorpakken in onder andere het Kenniskwartier, de nieuwe dorpse woonmilieus en de transformatie van Tilburg-Noord en -Zuid.

Tien gebiedsontwikkelingen

1. Kenniskwartier

Het Kenniskwartier ontwikkelen we tot een innovatieve, hoogstedelijke hotspot rondom onderwijs- en kennisinstellingen. Met woningen voor studenten en starters, werkplekken en voorzieningen, wordt het een dynamische stadswijk die talent aantrekt en innovatieve bedrijvigheid stimuleert. We versterken het Kenniskwartier met sportfaciliteiten en studentenhuisvesting om het studieklimaat van Tilburg te verrijken. D66 wil de Westermarkt transformeren, met moderne winkels, honderden woningen, maatschappelijke voorzieningen, een bibliotheek en veel groen. Gelegen langs de hoogbouwlijn bij het spoor is het Kenniskwartier de ideale locatie voor een nieuw Tilburgs icoon: een hoog, markant gebouw dat symbool staat voor onze ambities als moderne kennisstad.

2. Uitbreiding dorpen

Om onze dorpen leefbaar en toekomstbestendig te houden, bouwen we extra woningen voor jong én oud, starters en senioren. Aan de randen van de dorpen is ruimte voor zorgvuldige uitbreiding, met kwalitatief goede woningen en aandacht voor de inpassing in de openbare ruimte.

3. Tilburg-Noord

In Tilburg-Noord zetten we in op doorontwikkeling van bestaande wijken, met nadruk op energietransitie, vergroening, verbeterde omgevingskwaliteit en woningen voor starters. We streven naar een evenwichtige woningmix in samenwerking met woningcorporaties, zodat Noord aantrekkelijk blijft voor alle leeftijden en achtergronden. Wij zetten in op de vernieuwing van het Verdiplein en het Wagnerplein. In de komende periode wil D66, samen met bewoners en ondernemers, de plannen afronden en de bouw echt van start laten gaan.

4. Kanaalzone

De Kanaalzone wordt een groene en innovatieve stadszone waar wonen, werken en recreëren aan het water samenkomen. We creëren hoogwaardige openbare ruimte en gemeenschappelijke voorzieningen die dit gebied tot een aantrekkelijke en toekomstbestendige woon-werkplek maken.

5. Stappegoor

Stappegoor ontwikkelen we verder tot een hoogstedelijk gebied met een mix van wonen, sport en maatschappelijke voorzieningen. We investeren in de openbare ruimte, extra woningen, een innovatief parkeerconcept en een duurzame toekomst voor ondernemers in het gebied. Groen en ruimte voor ontmoeting zijn hierbij belangrijke uitgangspunten, zodat Stappegoor uitgroeit tot een inclusieve en toekomstbestendige wijk. In de wijk realiseren we een sport- en onderwijscampus met brede mogelijkheden tot bewegen en geïntegreerd in het onderwijslandschap.

6. Reeshof

In de Reeshof zien we behoefte aan meer woningen voor senioren, zodat zij comfortabel en zelfstandig kunnen wonen en om de doorstroming te bevorderen. Heyhoef, het winkelcentrum Dalem en het Buurmalsenplein krijgen een kwaliteitsimpuls. Daarnaast willen we investeren in het voorzieningenniveau, zoals een nieuw cultureel centrum, het ontwikkelen van het Kanaalpark en het verlevendigen van het Reeshofpark.

7. Spoorzone

De Spoorzone blijft het kloppend hart van Tilburg, waar wonen, werken en cultuur samenkomen. We versterken dit gebied met een mix van woningen, onder andere voor studenten, starters en jonge gezinnen. Ook zorgen we voor een hoogwaardige publieke ruimte die ontmoeting en sociale samenhang stimuleert.

8. Piushaven

De Piushaven is en blijft een iconisch watergebonden stadsdeel, waar wonen, recreatie en werk samenkomen. We koesteren de historische charme van het gebied, terwijl we ruimte bieden aan moderne en duurzame architectuur. De komende jaren werken we aan de transformatie en nieuwbouw van de Hopliedenkade, de bouw van de nieuwe wijk Fabriekskwartier en blijven we kansen aangrijpen om verouderde bestaande panden en woningen om te vormen tot nieuwe bedrijvigheid en woningen.

9. Louis Bouwmeesterplein en Korvelseweg

Op het Louis Bouwmeesterplein realiseren we een groen, levendig woon- en verblijfsgebied met ongeveer 500 woningen, een nieuwe parkeergarage en volop openbaar groen. Zo maken we onze binnenstad klaar voor de toekomst en versterken we de aloude verbinding tussen de bedrijvige Korvelseweg en het centrum van de stad. We maken werk van de herinrichting van Korvelseweg, gekoppeld aan een inzet op het opknappen van panden en de aanpak van verloedering.

10. Stadsforum

Het Stadsforum groeit uit tot het centrale plein van Tilburg: groen, levendig, en met een sterke verbinding tussen historie, cultuur en bedrijvigheid. Het wordt een plek waar inwoners samenkomen en Tilburg zich van zijn beste kant laat zien.

Maatschappelijke voorzieningen en leefbare buurten en wijken

- Bij elke nieuwe gebiedsontwikkeling staat het versterken van maatschappelijke voorzieningen centraal. Scholen, zorgvoorzieningen, buurthuizen en ontmoetingsplekken vormen de basis van een levendige en verbonden gemeenschap.
- We willen bij nieuwe gebiedsontwikkeling ruimte maken voor collectieve ruimtes en bewonersinitiatieven. Dit zorgt ervoor dat nieuwe en bestaande inwoners elkaar ontmoeten en samen hun wijk versterken.
- D66 Tilburg hanteert een integrale aanpak bij nieuwbouw en transformatie. We zorgen dat wonen, mobiliteit, buitenruimte en voorzieningen in samenhang worden ontworpen en gerealiseerd, en toetsen elk project op duurzaamheid, omgevingskwaliteit en sociale samenhang, zodat de stad kan groeien zonder dat leefbaarheid en kwaliteit verloren gaan.
- Voor D66 Tilburg horen verdichten en vergroenen onlosmakelijk bij elkaar. We grijpen alle kansen aan om bij nieuwe woningbouwprojecten meer bomen en parken toe te voegen en we investeren in een betere verbinding tussen stad, landschap en stadsregionale parken.

Kwaliteit voorop!

We sluiten af met onze belangrijkste overtuiging: kwaliteit moet altijd voorop staan.

- We voeren een ambitieus beleid voor omgevingskwaliteit en streven naar hoogwaardige architectuur die zich goed verhoudt tot de openbare ruimte.
- D66 Tilburg maakt zich sterk voor het behoud van de Tilburge Architectuurprijs, die bijdraagt aan een sterk en inspirerend architectuurklimaat.
- Bij elke gebiedsontwikkeling maken we financiële middelen vrij voor nieuwe kunst in de openbare ruimte. Ook bij woningbouw blijft Tilburg een stad van en voor makers.
- We stimuleren vernieuwend en toekomstgericht ontwerp, en organiseren ontwerpprijsvragen voor architecten en ontwerpers om innovatie in de bouw te bevorderen. Zo blijft Tilburg een stad waar kwaliteit, creativiteit en duurzaamheid hand in hand gaan.

Hoofdstuk 2

Economie en levendigheid

Economie en levendigheid

Economie in beweging

De economie is voortdurend in beweging, ook lokaal. De mondiale en Europese economie herschikt zich en de focus komt meer te liggen op maatschappelijke toegevoegde waarde, duurzame productie en korte ketens van productie en arbeid. De krapte op de arbeidsmarkt vraagt om innovatie en een duurzame maatschappelijke visie op werk. Digitalisering is de norm, en kunstmatige intelligentie is in kort tijd onlosmakelijk verbonden geraakt met ons werk, vrije tijd en de media. Daarom vinden we het belangrijk dat de gemeente meebeweegt in de snel veranderende economie in onze stad en dorpen. Richting geven aan een toekomstbestendige economie vraagt een langjarige inzet en een intensieve samenwerking met ondernemers, onderwijs, maatschappelijk werkgevers en overheden in onze regio. D66 Tilburg investeert dan ook al jaren in de doorontwikkeling van het vestigingsklimaat voor ondernemers, talentontwikkeling en een nieuwe duurzame economie. We bouwen voort op de fundamenten die de afgelopen jaren zijn gelegd. Daarbij streven we naar een economie die ecologisch en sociaal in balans is, rekening houdt met de grenzen van onze planeet en tegelijk ruimte biedt voor ontwikkeling en groei. Een economie die bouwt aan brede welvaart.

De komende jaren bouwen we verder aan een duurzame en circulaire economie van en voor iedereen. Een economie die mensen in beweging krijgt en gelijke kansen biedt. En een economie die Tilburg markeert als dé plek waar het voor ondernemers en innovators de komende decennia te doen is. Een economie die onze leerlingen en studenten kansen biedt op een baan in de economie van de toekomst in onze regio. We sturen daarom niet alleen op een goed vestigingsklimaat met toekomstgerichte bedrijven, maar ook op een uitstekende aansluiting op (en tussen) het onderwijs in onze gemeente. Hier ligt de belangrijkste kans en kwaliteit voor de ontwikkeling van onze lokale economie en de verbinding ervan met de rest van Brabant, Nederland en Europa.

Een sociale en circulaire kenniseconomie

- We ontwikkelen vol energie door aan een kennis-as die binnenstad, Spoorzone en Kenniskwartier verbindt en zorgen ervoor dat hier een goede mix komt van werken en wonen, met innovatie en kennisgedreven bedrijven als basis.
- We creëren meer ruimte voor startende ondernemers. Daarbij ligt de focus op duurzaamheid, sociale impact en innovatie.
- Met de vernieuwde onderwijscampussen rond Tilburg University, Avans Hogescholen en rond Mindlabs in de Spoorzone bouwen we aan een bruisend kennisecosysteem waar talent en vernieuwing samenkomen.
- We investeren in programma's die transitieopgaven versnellen. Belangrijke speerpunten daarbij zijn arbeidsproductiviteit, digitalisering en circulariteit.
- We richten een innovatiefonds op dat duurzame, sociale en digitale start-ups en innovatieve MKB-bedrijven ondersteunt.

- De Tilburgse economie van de toekomst beweegt naar een kenniseconomie. D66 Tilburg ondersteunt en bevordert deze beweging door extra inzet op regionale samenwerkingsverbanden en innovatieclusters.
- We stimuleren een economie die maatschappelijke waarde toevoegt en die niet afhankelijk is van laagbetaalde arbeid. Internationale medewerkers zijn een volwaardig onderdeel van deze economie die streeft naar brede welvaart.
- We versterken lokaal ondernemerschap in buurten en wijken. D66 Tilburg ontwikkelt een duidelijke strategie voor de wijk economie en verankert die in de ontwikkeling van wijk- en gebiedsvisies.

Innovatie en ondernemerschap

- Er moet meer ruimte komen voor startende ondernemers. Daarbij ligt de focus op duurzaamheid, sociale impact en innovatie.
- We organiseren een duidelijke, heldere en integrale ondernemersondersteuning met een vast accountmanagement voor experimentele en vernieuwende ondernemers.
- Innovatieve starters die met lef en vernieuwing in Tilburg impact maken, steunen we door in te zetten op regelluwe plekken en investeringen.
- We steunen en begeleiden ondernemers in hun digitalisering. Zo beperken we het ontstaan van een digitale kloof tussen ondernemers.
- We investeren in broedplaatsen voor vernieuwende economie in de Spoorzone, het Museumkwartier, de Kanaalzone en in nieuwe gebiedsontwikkelingen zoals het Kenniskwartier.

Detailhandel, binnenstad, horeca en nachtcultuur

Detailhandel en horeca vormen de motor achter onze economie. Honderden ondernemers in onze binnenstad, de wijken en de dorpen creëren economische waarde door ondernemerschap en het bieden van vrijetijdsbesteding. Een horecazaak of winkel is voor duizenden (jonge) mensen ook de plek waar ze flexibel – naast school of studie – de eerste stappen zetten in het werkende leven. Veel inwoners gaan er boodschappen doen, shoppen, een hapje eten of op stap. De sociale én economische betekenis voor onze stad en dorpen is daarmee groot en vraagt daarom blijvend onze aandacht en ambitie.

De binnenstad verandert. Fysieke winkels moeten zichzelf opnieuw uitvinden om relevant te blijven in een veranderende economie en samenleving. De binnenstad transformeert van een plek om te kopen, naar een plek om te verblijven en elkaar te ontmoeten. D66 heeft de afgelopen jaren dan ook vol ingezet op de hoogwaardige inrichting en de vergroening van de openbare ruimte, het toevoegen van woningen en de vernieuwing van het kernwinkelgebied. De afgelopen jaren zijn de resultaten hiervan zichtbaar geworden, onder meer met de vernieuwde Willem II-straat, een groene Stationsstraat en de nieuwe Frederikstraat met nieuwe winkels, koffietentjes en een fijn pleintje in het voetgangersgebied.

De komende jaren bouwen we hierop voort en maken we af waar we aan begonnen zijn in de binnenstad, de wijken en dorpscentra. Niet alleen door de Heuvelstraat, het Pieter Vreedeplein en de Schouwburgpromenade te vernieuwen, maar ook door te investeren in nieuwe concepten en voorzieningen en door leegstand aan te grijpen voor experiment en innovatie. Op deze manier investeren we de komende jaren in de kwaliteit van onze binnenstad en het succes van ondernemers.

D66 Tilburg zet deze beweging de komende periode ook met ambitie voort voor onze wijken en dorpen en investeert in winkelcentra en winkellinten als veelzijdige en hoogwaardige ontmoetingsplekken en motoren van onze wijk economie. Ook Tilburgse horeca en het nachtleven in onze stad maken een transitie door. De forse verhoging van kosten voor energie en personeel zijn voor veel ondernemers moeilijk geweest. De afgelopen jaren hebben veel ondernemers ook juist ingezet op onderscheidende concepten en klantbeleving, veelal gekoppeld aan de specifieke kwaliteiten van plekken en gebieden. Onze successen van de Spoorzone en de Piushaven wil D66 inzetten om opnieuw een boost te geven aan onze ondernemers aan de linten en de Parkring, met een impuls voor de hoogwaardige herinrichting en vergroening van terrassen. Daarnaast ziet D66 Tilburg graag een onderscheidende nachtcultuur met Berlijnse allure. De Westermarkt staat aan de vooravond van een grote doorbraak, na bijna 30 jaar stilstand gaan wij fors investeren in de kwaliteit van het hart van West met nieuwe winkels, hoogwaardige parkeervoorzieningen, een prachtige buitenruimte én nieuwe voorzieningen zoals een gezondheidscentrum, en wat ons betreft een bibliotheek.

Binnenstad

- D66 investeert koersvast en met ambitie in de beweging van 'place to buy' naar 'place to be' in Tilburg, in samenspraak met de ondernemers.
- Leegstand is een aanleiding voor experiment, vernieuwing en de toevoeging van nieuwe concepten en voorzieningen. Hiervoor zetten we subsidies in, zoals de huurkorting voor startende ondernemers.
- D66 Tilburg streeft naar een divers en toekomstbestendig winkelbestand, waarin lokale ondernemers worden gestimuleerd om blijvend maatschappelijk verantwoord te ondernemen.
- Met een renovatie- en transformatiesubsidie voor panden en wonen boven winkels voegen we woonruimte toe in de binnenstad.
- D66 Tilburg wil afrekenen met leegstand door als gemeente gerichte (langdurig) leegstaande panden aan te kopen en transformeren.
- Met een flexibel omgevingsplan creëren we ruimte voor vernieuwing voor ondernemers door af te wijken van regelgeving bij een goed idee.
- We maken de binnenstad aantrekkelijker met extra voorzieningen: openbare toiletten, meer fietsparkeerplekken met laadpunten voor e-bikes en scootmobielen, en plekken om online aankopen te testen, bestellen en retourneren.
- We maken werk van betere bereikbaarheid van de binnenstad met het OV, de fiets en de auto. Ook voegen we extra parkeerplekken toe door het bouwen van nieuwe parkeergarages en dubbelgebruik van private parkeerplekken.
- We investeren in sterke ondernemersverenigingen in de Spoorzone en Piushaven, zodat deze gebieden hun eigen sfeer en ondernemerschap blijven ontwikkelen. Het Binnenstad Management Team (BMT) krijgt daarbij een breder werkgebied.
- Bij verbouwingen in de binnenstad, Spoorzone en Piushaven waken we over leefbaarheid, het vestigingsklimaat, en heldere communicatie voor ondernemers. D66 Tilburg kiest voor vooruitgang mét aandacht voor mens en proces.

Horeca en nachtcultuur

- D66 wil dat Tilburg gaat pionieren in de nachtcultuur en wil de stad positioneren als het Berlijn van Brabant. Met vernieuwende concepten op het snijvlak van cultuur en uitgaansleven, ruimte voor clubleven en het organiseren van bijzondere evenementen.
- We geven de nacht de ruimte door het vergroten van het aantal vergunningen met openingstijden tot 6.00 uur.
- We organiseren een jaarlijkse Top van de Nacht om de samenwerking tussen organisatoren, jongeren, horecaondernemers en cultuur op een hoger niveau te brengen.
- De horecavisie en het cultuurplan worden aangevuld met een ambitieuze visie op nachtcultuur.
- D66 wil dat Tilburg ook de jongerencultuur meeneemt in de visie op nachtcultuur. We creëren veilige, alcoholvrije en toegankelijke plekken waar jongeren onder de 18 samen kunnen komen, optreden, dansen en ontdekken.
- Ondernemers kunnen zich bij de gemeente registreren als avond- of nachthoreca. We gaan met hen in gesprek over aangepaste openingstijden en een duidelijk onderscheid tussen avond- en nachthoreca. Horecagelegenheden met terrassen mogen openblijven tot 2.00 uur, eetgelegenheden tot 3.00 uur. Zo zorgen we voor een rustige en veilige uitstroom van het uitgaanspubliek.
- Net zoals in het Dwaalgebied willen we meer ruimte bieden aan daghoreca in het winkelgebied, zodat het aantrekkelijker wordt om er langer te verblijven.
- D66 wil ruimte voor horeca en ontmoeting in het buitengebied, zoals de Grotto in de Oude Warande. Het doel is om in alle stadsregionale parken ruimte te maken, te beginnen met de Waterzuivering in Moerenburg, de Noorderplas, nabij de Leemkuilen en een extra plek om het Stadsbos te ontdekken.

Evenementen en een bruisende stad

Tilburg is een stad die bruist en D66 staat ervoor dat onze gemeente leeft. In Tilburg is van alles te doen en te beleven. Denk aan een festival zoals Draaimolen, Wilhelminapark viert de Zomer, Feest in het Park in de Reeshof of Hap Stap. Of een wedstrijd van Willem II, de Trappers, Virgil's Legacy Trophy of het NK Shorttrack. En ook een middag op een van de vele terrassen in Tilburg of een bezoek aan een concert van Poppodium 013 of in de Hall of Fame. De Tilburgse Kermis, Het Moment, de Meimarkt, Kaapstad. Niet voor niets werd Tilburg evenementenstad van het jaar 2024. Er is altijd wat te doen in Tilburg, maar de evenementensector staat onder druk.

De fysieke ruimte voor evenementen wordt al jaren schaarser en daardoor is er weinig ruimte voor vernieuwing. Tijdens carnaval en de Tilburgse Kermis lopen veel locaties helemaal vol, terwijl andere bestaande evenementen dreigen te verdwijnen van de kalender. D66 Tilburg wil voorkomen dat er stilstand optreedt of initiatieven de stad verlaten. We willen juist meer ruimte op de evenementenkalender en daarvoor zijn meerdere nieuwe locaties voor evenementen nodig.

D66 Tilburg wil de komende jaren niet één, maar meerdere nieuwe locaties toewijzen voor evenementen. Er moet niet alleen gewerkt worden aan het behoud van de huidige evenementenkalender, er moet ruimte voor vernieuwende organisaties komen. We zijn trots op Tilburg als evenementenstad, maar het is belangrijk om die positie niet los te laten. Ook in de regio spelen we een belangrijke rol, in bijvoorbeeld bereikbaarheid van Best Kept Secret, Decibel en Awakenings.

De Tilburgse Kermis ontwikkelt wat ons betreft verder door tot een festival voor iedereen. Er komt meer ruimte buiten de huidige aanwezige locaties om innovatie mogelijk te maken.

Ruimte voor evenementen

- D66 wil het MOB-complex kopen van de provincie en het terrein ontwikkelen tot evenemententerrein voor meerdere evenementen per jaar.
- De mogelijkheden voor organisaties die evenementen willen organiseren in de Spoorzone en op het Stadsforum worden verruimd.
- We steunen het initiatief voor ADEM, een groot amfitheater als nieuwe concert locatie, en ondersteunen waar dat nodig is. Samen met de initiatiefnemers onderzoeken we hoe we dit tot het nieuwe paradepaard van Tilburg kunnen brengen.
- We maken evenementen mogelijk op locaties die buiten de huidige evenementenmatrix vallen en staan kleinschalige en experimentele evenementen toe op unieke locaties.
- Door het verruimen van de financiële ruimte voor kleinschalige en experimentele initiatieven in onze gemeente dragen we bij aan de vernieuwing van het aanbod.

Diversiteit van het aanbod

- We kijken kritisch naar de subsidies en hoe die zich verhouden tot iedere Tilburger. De subsidiepot moet eerlijk verdeeld worden over een divers en inclusief aanbod aan evenementen. Daarbij mogen in het bijzonder studentenorganisaties, culturele evenementen en activiteiten in de wijk extra steun krijgen.
- De gemeente investeert jaarlijks veel geld in de Tilburgse Kermis, die ook veel ruimte vraagt in de stad. Dat is goed voor onze lokale economie en een bruisende stad, maar het betekent ook dat de kermis een toegankelijk feest van en voor iedereen moet blijven. Het moet een evenement worden waar iedereen bij past. Een echt volksfeest.

Beschermen en investeren in onze grote evenementen

- Op grote meerdaagse evenementen in Tilburg, zoals de Tilburgse Kermis en Carnaval, zorgen we dat iedereen gratis naar het toilet kan.
- Grote meerdaagse evenementen moeten toegankelijk zijn. Samen met de horeca en organisatoren in Tilburg onderzoeken we hoe we evenementen veilig toegankelijk kunnen houden.
- D66 wil dat de gemeente samen met organisatoren onderzoekt hoe jongeren onder de 18 veilig en volwaardig kunnen deelnemen aan vieringen zoals Carnaval en de Tilburgse Kermis, zonder dat leeftijdsgrenzen hen uitsluiten van de feestelijke sfeer in de stad.
- We investeren verder in een jaarwisseling zonder vuurwerk. Samen met de horeca en organisaties in Tilburg organiseren we alternatieve vieringen en de vuurwerkshows worden op den duur licht- en lasershows.

Kunst en cultuur

Kunst en cultuur zijn als zuurstof in onze maatschappij. De afgelopen 12 jaar is er door D66 Tilburg steevast geïnvesteerd in kunst en cultuur. En dat is belangrijk. Kunst heeft een eigen, op zichzelf staande waarde. Doordat het er is, levert het waarde. Cultuur verbindt, zet aan tot gesprek, is goed voor de economie en zorgt voor een bruisende, mooie stad. Cultuurbeoefening is gezond en leerzaam en vertelt en conserveert het verhaal van Tilburg en onze maatschappij. Een goed ecosysteem voor cultuur ontstaat niet vanzelf. De gemeente Tilburg heeft een grote verantwoordelijkheid om de koers van de afgelopen jaren vast te houden en verder uit te breiden. De stad heeft nationale en internationale iconen op het gebied van kunst en cultuur. Om die te behouden zijn blijvende investeringen in de kunst- en cultuursector nodig. De instellingen en makers moeten we beschermen en ondersteunen.

Een #stadvanmakers moet ook een #stadvoormakers zijn. Wat ons betreft is er voldoende ruimte voor talent om te beginnen, te ontwikkelen en uit te groeien tot een nieuw icoon in de kunsten en cultuur. Om de volgende stap te maken pleiten we voor meer regelloze ruimtes, ateliers en broedplaatsen voor autonome en bedrijfsmatige makers.

Wat D66 betreft komen mensen al op jonge leeftijd in contact met kunst en cultuur en zijn er vervolgens geen belemmeringen zijn om door te groeien door een sluitend ecosysteem. Daarvoor moet er gewerkt worden aan de aansluiting van het Makersfonds, de Impuls & Projectenregeling en de projectenregeling Professionele kunsten. Met name in het middenveld zien we uitdagingen en dat stokt de doorstroom. Maar ook in de projectenregeling voor professionele kunsten moet worden uitgebreid.

Een ecosysteem voor cultuur dat gelijke kansen creëert

- D66 continueert het Makersfonds voor kleinschalige kunstinitiatieven.
- We investeren extra in de project- en impulsregeling en de projectenregeling professionele kunsten.
- We onderzoeken het culturele ecosysteem en zorgen dat de route van beginnend talent tot kunst- en cultuurprofessionals wordt verbeterd.
- D66 wil meer ruimte voor beeldende kunsteducatie en circuseducatie en onderzoekt hoe dit mogelijk kan worden gemaakt.
- Een verdere uitbreiding van Kunst op Recept in Tilburg, waarmee je op doorverwijzing van een huisarts, psycholoog of fysiotherapeut een cultuurcursus kunt volgen wordt gerealiseerd de komende periode.
- De bibliotheek is op verschillende plekken in onze gemeente een belangrijke huiskamer. We ondersteunen de bibliotheken waar nodig en zorgen dat ze hun rol kunnen vervullen voor jong en oud.

Een #stadvoormakers

- In de Kanaalzone komt een volledig nieuw cultuurcluster. Een plek waar wonen, kunst, cultuur en maken samenkomt in een nieuwe buurt voor Tilburg.
- In het Museumkwartier krijgt ons beleid de komende jaren steeds meer vorm met de herontwikkeling van het Textielmuseum en de museumroute van het station naar de grote musea van onze stad.

- We continueren het atelierbeleid en onderzoeken of de inzet voldoende is, of moet worden uitgebreid.
- We ronden de transitie van #stadvanmaker naar #stadvoormakers af en blijven investeren in het creatieve klimaat voor makers.
- We continueren de fair-pay aanpak, zodat iedere maker altijd eerlijk betaald krijgt.
- We gaan meer tijd en geld reserveren voor een diverser en inclusiever makersklimaat en publieksbereik. Daarnaast krijgen onze culturele organisaties de opdracht om de cultural governance code nadrukkelijker vorm te geven.

Kunst in elk leven

- Er wordt meer geïnvesteerd in kunst- en cultuureducatie, zodat elk kind op jonge leeftijd in aanraking kan komen met kunst en cultuur. Dat doen we via bestaande instellingen, zoals bijvoorbeeld het Factorium.
- Begin 2025 zijn de Bestuurlijke Afspraken Cultuurbeoefening (BAC) getekend door OCW, IPO en VNG. Cultuurbeoefening bestaat uit amateurkunst, cultuurparticipatie, cultuureducatie, talentontwikkeling, erfgoedparticipatie en immaterieel erfgoed. D66 wil deze meerjarige ontwikkeling omarmen en samen met de bestaande infrastructuur invulling geven van deze gezamenlijke ambities.
- We continueren de investeringen in het Makersfonds, de Impuls & Projectenregelingen en de projectregeling voor Professionele kunsten. We intensiveren vanuit het midden door te zorgen voor een betere aansluiting tussen talent en professionals. Zo kunnen starters doorstromen en kunnen we mooie initiatieven behouden.
- We investeren in de komst van een cultuur- en ontmoetingsruimte in de Reeshof: Witzzy. Een langgekoesterde plek voor een van Tilburgs' grootste stadsdelen. Dat past bij onze aanpak om in elke wijk en dorp te zorgen voor kunst en cultuur.
- We vinden dat kunst en cultuur vanaf het begin van een gebiedsontwikkeling of herinrichting onderdeel moet zijn van de planvorming.
- We continueren de aanpak CuPuDo (Cultuur in het Publieke Domein) en zorgen voor kunst en cultuur in elke wijk en elk dorp.
- Samen met buurten en wijken zetten we het toevoegen van straatkunst voort. Zo zorgen we dat elk stadsdeel kan stralen en letterlijk en figuurlijk kleurrijker wordt.
- We nemen onze verantwoordelijkheid in de regio en zorgen dat ook omliggende gemeenten van de #stadvanmakers en #stadvoormakers kunnen profiteren.

Digitalisering

De wereld digitaliseert steeds verder en kunstmatige intelligentie (AI) verandert de manier waarop mensen werken en communiceren met elkaar, en hoe mensen diverse media consumeren. Het biedt enorme kansen voor de productiviteit en onze lokale economie. We hebben de kans om een ecosysteem te bouwen rondom innovatie en ondernemerschap in het AI-domein, we kunnen onze dienstverlening verbeteren en onze gemeente inclusiever maken, maar er zijn ook risico's.

Door digitalisering en kunstmatige intelligentie wordt het makkelijker om onwaarheden te produceren die eruitzien alsof ze van een officiële bron afkomstig zijn (deepfakes). Ook ligt cyberdreiging op de loer.

Tussen mensen die meegaan in de ontwikkelingen en de mensen die dat niet kunnen, ontstaat een steeds grotere digitale kloof. Ook is het van belang dat iedereen evenredig vertegenwoordigd is in de data die onder de vaak ongrijpbare AI-modellen ligt.

Wat D66 betreft moeten we de kansen omarmen en laten omarmen door bedrijven en organisaties. Er moet ruim baan zijn om te groeien met kunstmatige intelligentie in Tilburg. In onze gemeente en in de regio is de afgelopen jaren een uniek ecosysteem ontstaan tussen de sociale kant van digitalisering op Tilburg University, de techniek in de regio Eindhoven en defensie in Breda. In Mindlabs zit een onderzoeksafdeling van het Ministerie van Defensie (DSCE) dat onderzoek doet op gebied van cybersecurity en het tegengaan van nepnieuws. Hier ligt een unieke kans om in Tilburg tot innovatie en ontwikkeling op dit vlak te komen. Ook kent Tilburg een unieke 'club' van ondernemingen die werken aan en zich profileren met AI. Zij behoren tot de kenniseconomie waar Tilburg naar verlangt. De dienstverlening van onze gemeente moet maximaal kunnen profiteren van nieuwe mogelijkheden die de communicatie met de inwoners kan bespoedigen en verbeteren.

D66 Tilburg is waakzaam, maar niet krampachtig over de risico's. De privacy van inwoners van Tilburg moet beschermd blijven. De opkomst van privé-camerasystemen en het veelvuldig plaatsen van deurbellen met camera's op straat baart ons zorgen. Het is bovendien niet de vraag óf het een keer misgaat met onze cyberveiligheid, maar wanneer. De gemeente moet zich beter wapenen tegen een mogelijke cyberaanval die de dienstverlening aan onze inwoners en de gegevens van burgers kan raken. Onze inwoners moeten gemakkelijk en snel aan informatie kunnen komen die hen helpt beter te begrijpen hoe met digitalisering om te gaan en wat de risico's zijn. Om Tilburg klaar te maken voor de digitale transitie moeten we stappen zetten.

Digitalisering van de organisatie van de gemeente Tilburg

- We continueren de inzet om met het algoritmeregister beter inzichtelijk te maken welke kunstmatige intelligentie gebruikt wordt in de organisatie van de gemeente Tilburg.
- We onderzoeken de mogelijkheden om door middel van kunstmatige intelligentie de dienstverlening te verbeteren.
- Met de digitale tweeling van de gemeente Tilburg kan onderzoek uitgevoerd worden naar het weefsel van de stad en de dorpen. De lessen die uit dit onderzoek komen zullen worden gebruikt in het verder ontwikkelen van de mobiliteit, de woningbouwopgave en de verduurzaming van de gemeente.

Kunstmatige intelligentie en privacy

- We steunen het principe dat gegevens van de gemeente Tilburg zoveel als mogelijk openbaar worden gemaakt in de vorm van open data.
- We investeren extra in kunstmatige intelligentie, zowel in de organisatie als in het economische ecosysteem van Tilburg.
- We onderzoeken de mogelijkheid om data-arm te werken. Daarmee mogen zo min mogelijk gegevens worden gevraagd, zo zullen in formulieren de vragen naar onnodige informatie worden verwijderd.
- We maken werk van bewustwording van onze inwoners over het veelvuldig gebruik van video deurbellen en een toename van het aantal camera's in de openbare ruimte.

De digitale kloof en inclusie

- Digitale toegang is een basisrecht en de gemeente moet er alles aan doen om te zorgen dat iedereen in Tilburg thuis toegang heeft tot internet en beschikt over de basisvaardigheden die nodig zijn om (digitaal) in de maatschappij te kunnen functioneren.
- We investeren extra in het dichten van de digitale kloof. Voor mensen die moeite hebben met de digitalisering richten we servicepunten in, eventueel in samenwerking met bestaand maatschappelijke partners in de stad.
- We maken werk van gelijkwaardige representatie in de data die gebruikt wordt voor onder andere kunstmatige intelligentie.

Infrastructuur en veiligheid

- We onderzoeken de mogelijkheid om in onze gemeente een sensorregister te starten.
- We investeren extra in onze cyberveiligheid en bereiden ons voor op een mogelijke cyberaanval.
- We investeren extra in het weerbaar maken van de organisatie in het geval van een cyberaanval of andere dreiging. Uitgangspunt is dat de organisatie voor minimaal 72 uur beschikbaar moet blijven in geval van nood.
- We onderzoeken de kwetsbaarheden in onze digitale infrastructuur en pakken die aan.
- We maken werk van onafhankelijkheid in het digitale domein van buitenlandse mogendheden en onderzoeken of in de komende periode een overstap naar een Europees alternatief mogelijk is.

Hoofdstuk 3

Gezond en beweging

Gezondheid en beweging

Positieve gezondheid

Gezondheid is de basis voor vrijheid, zelfstandigheid en gelijke kansen. Maar in Tilburg zijn er nog grote verschillen in gezondheid tussen wijken en generaties. Dit heeft invloed op iemands leven, welzijn en kansen om mee te doen.

Gezondheid begint in de wijk: we zetten ons in voor een gezonde leefomgeving met goed ingerichte, toegankelijke en groene plekken die uitnodigen om buiten te bewegen, te verblijven en elkaar te ontmoeten. We investeren in een stad waar je prettig kunt wonen, schone lucht kunt inademen, beschermd bent tegen hitte en geluidsoverlast, en waar je als vanzelf gezond leeft. Een gezonde leefomgeving is onlosmakelijk verbonden met stedelijke ontwikkeling en vraagt om een integrale, gebiedsgerichte aanpak.

Goede zorg is meer dan medische hulp. Het gaat ook over ondersteuning, veiligheid en een omgeving die mensen sterker maakt. Daarom kiezen we voor zorg dichtbij, preventie op tijd en aandacht voor mensen die dat extra nodig hebben. Mentale gezondheid, opvoedondersteuning en de aanpak van huiselijk en seksueel geweld verdienen meer ruimte.

D66 Tilburg vindt dat iedereen de kans moet krijgen om gezond te leven en de regie over het eigen leven te houden. We willen een stad waar zorgverleners hun werk goed kunnen doen, preventie vanzelfsprekend is en gezondheid voor iedereen bereikbaar blijft.

Zorg dichtbij, toegankelijk en toekomstbestendig

- We zorgen dat zorgverleners, zoals huisartsen, goed samenwerken in de wijk. Ze krijgen genoeg tijd en een geschikte werkplek om mensen goed te kunnen helpen. We zijn bereid om huisvesting van huisartsen te faciliteren.
- We verbeteren de samenwerking tussen zorgverleners, zodat de zorg toegankelijker en duidelijker wordt voor inwoners.
- We ondersteunen de komst van een logeerhuis en hospice voor jonge mensen (16-40 jaar) met een intensieve zorgvraag.
- D66 wil dat het in Tilburg eenvoudiger wordt om een SOA-test bij de GGD af te nemen, om laagdrempelige en lokale toegang tot betrouwbare zorg en preventie te waarborgen.

Een gezonde start voor elk kind

- We zetten het programma Kansrijke Start voort, met goede begeleiding voor (aanstaande) ouders in de eerste 1000 dagen van hun kind.
- Omdat een kansrijke start al ver voor de conceptie begint, blijven we programma's zoals *Nu Niet Zwanger* steunen. Dit programma heeft zich bewezen als een effectieve innovatie voor zelfbeschikking en goede begeleiding rond zwangerschap en anticonceptie.

- We zorgen dat geen enkel kind met honger naar school gaat. In overleg met scholen stellen we ontbijttassen beschikbaar.
- We investeren in jeugdverpleegkundigen en schoolmaatschappelijk werkers voor ondersteuning op school en thuis en willen op elke school een Team op Maat.
- We zorgen dat kinderen en jongeren toegang houden tot noodzakelijke tandzorg, ook als dat niet in het basispakket zit.
- D66 Tilburg wil de succesvolle aanpak van de GGD om postnatale depressies te voorkomen uitbreiden, zodat meer jonge ouders tijdige ondersteuning en begeleiding krijgen.

Weerbare jongeren en veilige relaties

- We investeren in informele jeugd(zorg)netwerken zoals 'Samen Opgroeien Tilburg' waarin inwoners samen met professionals zelf de lead nemen om kinderen en ouders te ondersteunen.
- We ondersteunen initiatieven van jongeren zelf. Kinderrechten zijn voor ons leidend en ook een toetssteen voor alle beslissingen die kinderen en jongeren aangaan. We blijven inzetten op jongerenparticipatie binnen de gemeentelijke organisatie.
- We zorgen voor eerlijke en inclusieve voorlichting over relaties, seksualiteit, grenzen en zelfbescherming, ook via sociale media. En we ondersteunen ouders om hierover op een fijne manier met hun kinderen te praten.
- We investeren in het Centrum Seksueel Geweld én in preventie via onderwijs en jongerenwerk.
- We steunen programma's die traditionele gendernormen doorbreken en helpen om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen.

Aanpak van huiselijk geweld – voorkomen en ingrijpen

- We zetten stevig in op preventie van huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarom investeren we in het Expertisecentrum Huiselijk Geweld en Kindermishandeling, om voorlichting en training aan te bieden aan professionals én inwoners.
- We pakken intieme terreur en femicide krachtig aan: door signalen eerder te herkennen, slachtoffers beter te beschermen en de samenwerking tussen politie, justitie en hulpverleners te versterken.
- We breiden het inlooppunt Filomena uit als veilige opvangplek voor slachtoffers van huiselijk geweld.
- We zorgen voor genoeg veilige opvangplekken voor slachtoffers én hun kinderen. Ook voor huisdieren maken we waar mogelijk plek.
- Zowel slachtoffers als plegers krijgen begeleiding om het geweld te stoppen en herhaling te voorkomen.
- We zorgen voor een snelle doorstroom naar eigen woonruimte voor slachtoffers, ongeacht afkomst of achtergrond.

Mentale gezondheid telt even zwaar als lichamelijke gezondheid

- Mentale gezondheid krijgt evenveel aandacht als lichamelijke gezondheid in beleid en ondersteuning.

- Jongeren die zorg ontvangen, krijgen steun bij de overgang naar volwassenenzorg; 18 jaar is geen harde grens.
- Veel mensen voelen zich weleens eenzaam. Zo voelt 63% van de jongeren zich weleens eenzaam. We bestrijden eenzaamheid door ontmoeting via sport, cultuur en buurthuizen te stimuleren.
- We doen er alles aan om wachttijden in de geestelijke gezondheidszorg te verkorten.

Gezond leven: omgeving en leefstijl maken het verschil

- We stimuleren het maken van gezonde keuzes door goede voorlichting over voeding en voedselwaarde, meer aanbod van drinkwater en meer mogelijkheden om te bewegen. Daarbij speelt de fysieke leefomgeving een cruciale rol.
- Toegankelijke openbare ruimte die uitnodigt tot bewegen en verblijven moet bijdragen aan de gezondheid van alle Tilburgers.
- Hittestress gaan we tegen door Tilburg groener en koeler te maken. Dat doen we door meer bomen en beplanting in de stad te realiseren.
- We zorgen voor schonere lucht en minder geluidsoverlast, met extra aandacht voor drukke plekken.
- Door gebiedsgericht te werken verbinden we leefomgeving, gezondheid en sociale samenhang.
- We weren reclame voor ongezonde producten uit de openbare ruimte en zetten ons in voor een rookvrije generatie.
- We willen roken in de natuur, in de auto en op terrassen sneller terugdringen, te beginnen met de plekken waar veel jongeren komen.
- D66 versterkt mediawijsheid bij jongeren en ouders, met extra aandacht voor betrouwbare informatie over anticonceptie.

Innovatie en technologie voor betere zorg en gezondheid

- Technologische innovatie biedt grote kansen om de zorg in Tilburg toekomstbestendig te maken. D66 Tilburg wil investeren in slimme oplossingen die bijdragen aan toegankelijke, betaalbare en mensgerichte zorg.
- We stimuleren het gebruik van digitale diensten, zoals thuismonitoring, e-consulten en apps die mensen helpen om langer zelfstandig en gezond te blijven.
- Om zorgverleners te ontlasten steunen we technologische toepassingen, zoals robotica, data-analyse en domotica. Dit helpt niet alleen de kwaliteit van zorg verbeteren, maar is ook essentieel om het hoofd te bieden aan de arbeidsmarktkrapte in de zorg.
- D66 wil in Tilburg een innovatief preventiecentrum in samenwerking met het ziekenhuis, zorgverzekeraars, innovatieve maakbedrijven en kennisinstellingen. Zo combineren we kennis, technologie en lokale kracht om gezondheid te versterken vóórdat zorg nodig is.
- D66 vindt dat innovatie altijd in dienst moet staan van mensen. Technologie zetten we in waar die bijdraagt aan efficiënte zorg en meer zelfredzaamheid, maar persoonlijke aandacht en menselijk contact blijven de kern van goede zorg.

Sociaal

D66 Tilburg kiest voor een sterk en sociaal Tilburg, waar iedereen grip heeft op het eigen leven en kansen krijgt om mee te doen. Het zorgstelsel piept en kraakt, en het tekort aan professionals wordt steeds groter. Daarom investeren we stevig in preventie en innovatie. We kiezen ervoor om impactgericht te subsidiëren en zetten subsidies stop die niet bijdragen aan de uitdagingen waar we voor staan. Zorgprofessionals hebben ons volle vertrouwen en krijgen de ruimte om te doen waar ze goed in zijn.

We bouwen aan een hechte Tilburgse gemeenschap die klaar is voor de toekomst, door te investeren in een sterke sociale basis. Dat betekent dat mensen elkaar ontmoeten, naar elkaar omkijken en samen werken aan meer verbinding en een gezonder leven. Om bestaanszekerheid te vergroten, schulden te voorkomen en problemen sneller op te lossen, kiest D66 voor een integrale aanpak met vroege signalering en duurzame oplossingen. Armoedebestrijding is voor ons meer dan het verlichten van symptomen. Daarom spreken we in Tilburg sinds 2019 over bestaanszekerheid in plaats van armoedebeleid, omdat een stabiel en volwaardig leven om meer gaat dan alleen geld.

D66 doet dit met oog voor de eigenheid van mensen en het geloof in een overheid die naast de mensen staat. Professionals krijgen de ruimte om maatwerk te leveren waar dat nodig is. Als problemen zich op meerdere levensgebieden opstapelen, schiet standaardbeleid soms tekort en bieden we maatwerk. Op alle beleidsterreinen en in de uitvoering betrekken we ervaringsdeskundigen. Groepen zoals kinderen, jongeren, ouderen, dak- en thuislozen, psychisch kwetsbaren, lhbtqia+'ers en inwoners met een migratieachtergrond krijgen waar nodig een eigen aanpak.

Sociale basis

- D66 Tilburg investeert extra in wijk- en buurtcentra op rollatorafstand, beheerd door inwoners zelf.
- We versterken strategische gebiedsteams met professionals, buurtbewoners en wijkraden. Samen zorgen zij voor integrale en laagdrempelige ondersteuning aan inwoners in wijken met meerdere problemen en werken zij preventief aan de leefbaarheid.
- We stimuleren ontmoeting en sociale cohesie door buurtinitiatieven en lokale evenementen te ondersteunen. Dit met bijzondere aandacht voor initiatieven die generaties en culturen met elkaar verbinden.
- Vrijwilligerswerk is van grote waarde. D66 Tilburg zet zich in voor erkenning en ondersteuning van vrijwilligers en verenigingen, bijvoorbeeld bij administratie of subsidieaanvragen. We gaan onderzoeken of verenigingsondersteuners hierin een rol kunnen spelen.

Laagdrempelige steun en regelingen

- Veel inwoners die recht hebben op steun maken daar geen gebruik van, door onbekendheid, schaamte of drempels in taal en vertrouwen. D66 Tilburg investeert daarom in vertrouwenspersonen en lokale ambassadeurs, zoals in Tilburg-Noord, om deze inwoners actief te bereiken.
- Wij zien ook een rol voor social media influencers om jongere generaties te bereiken en meer gebruik te laten maken van regelingen

- Daarnaast zetten we in op laagdrempelige ondersteuning, herhaalde communicatie over regelingen en het overnemen van succesvolle initiatieven uit andere gemeenten.
- Wijkcentra krijgen een centrale rol in doorverwijzing en informatievoorziening.
- Gemeentelijke regelingen worden eenvoudiger en toegankelijker, zodat niemand verdwaalt in formulieren of digitale drempels.
- Ook de versterking van de lokale democratie draagt bij aan een groter bereik van gemeentelijke regelingen en voorzieningen. Zie hiervoor ons hoofdstuk *Democratie*.
- We zorgen dat Toegang Tilburg over voldoende middelen beschikt om Tilburgers van advies en ondersteuning te voorzien.

Professionals vertrouwen geven

- D66 Tilburg heeft vertrouwen in professionals in zorg en onderwijs. Zij moeten zich gesteund voelen door de gemeente in de afwegingen die zij maken. Ook als besluiten nadelig kunnen uitpakken of als iemand het er niet mee eens is.
- Waar dat mogelijk is, beperken we administratieve lasten tot een minimum zodat professionals het werk kunnen doen dat er echt toe doet.
- We zorgen dat de signalen van professionals structureel worden meegenomen in beleidsvorming, zodat beleid beter aansluit op de praktijk.
- We besteden bijzondere aandacht aan informatie-uitwisseling tussen professionals. Vaak wordt (onterecht) ervaren dat de AVG dit belemmert. D66 wil dat de gemeente Tilburg het voortouw neemt in duidelijke richtlijnen.

Zorg (algemeen & Wmo)

- D66 transformeert het zorglandschap van individuele naar meer collectieve voorzieningen. Zo ontstaat ruimte om de meest kwetsbare inwoners zorg op maat te bieden.
- D66 Tilburg zet in op regionale samenwerking om zorg beter, efficiënter en toegankelijker te organiseren. Daarbij zorgen we voor een vloeiende overgang tussen de Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Wet langdurige zorg en Wet forensische zorg.
- We blijven ons inzetten voor onafhankelijke cliëntondersteuning, omdat iedereen recht heeft op duidelijke informatie, en eerlijke begeleiding.
- De abonnementstarieven binnen de Wmo schaffen we af en we zorgen dat ondersteuning terechtkomt bij mensen die deze het hardst nodig hebben.
- D66 Tilburg wil stoppen met onnodig herindiceren. Wie blijvend een rolstoel nodig heeft, hoeft dat niet steeds opnieuw te bewijzen. Zoveel als mogelijk willen we één keer indiceren en direct handelen, waarbij direct wordt gekeken naar aanvullende aanpassingen, zoals in de woning.
- Zorgaanbieders moeten intensiever samenwerken, zodat patiënten hun verhaal niet meerdere keren hoeven te vertellen.
- We stimuleren innovatie in zorgtechnologie om zorg te kunnen blijven geven en de kwaliteit van leven verder te verbeteren.

Wonen & zorg

- We geven uitvoering aan de regionale Woonzorgvisie die in opdracht van onze D66-wethouder Gezondheid, Zorg en Cultuur tot stand is gekomen.

- We zetten in op beschermd wonen en samenwerking in woonzorgprojecten, zodat kwetsbare inwoners passende voorzieningen ontvangen. We stimuleren gemengde woonvormen voor jong en oud.
- We stimuleren de ontwikkeling van mantelzorg- en premantelzorgwoningen.
- We zetten ons in voor voldoende prikkelarme woningen, waarbij we rekening houden met de groeiende bevolking. Zie ook het hoofdstuk *Wonen* voor meer toelichting op onze plannen voor wonen.

Jeugdzorg

- D66 Tilburg zet zich ten volste in om wachtlijsten in de jeugdzorg verder te verminderen.
- We bewaken een soepele overgang tussen 18-min en 18-plus, zodat continuïteit in zorg en begeleiding behouden blijft. Tilburg is hierin een koploper, maar het kan altijd beter.
- Door gerichte hulp bij bijvoorbeeld vechtscheidingen en armoede voorkomen we dat kinderen in de jeugdzorg belanden.
- Met vroege signalering in de wijk en op school en snelle hulp helpen kinderen in de jeugdzorg vooruit, voordat problemen groter worden.

Ouderenzorg

- D66 Tilburg stimuleert dat ouderen veilig en zelfstandig thuis kunnen blijven wonen, met keuzevrijheid en toegang tot hulpmiddelen.
- We besteden extra aandacht aan cultuursensitieve zorg: zorg die rekening houdt met de culturele achtergrond van inwoners. We kiezen hierin voor inclusieve voorzieningen binnen bestaande faciliteiten.
- Regenboogsenioren moeten zichzelf kunnen zijn. D66 ondersteunt initiatieven die de sociale acceptatie van lhbtqia+’ers in de (ouderen)zorg vergroten.
- We geloven in ouderen in hun kracht zetten, ook letterlijk. We stimuleren krachttraining voor ouderen en maken middelen vrij om dit mogelijk te maken. Dit voorkomt zorggebruik en bevordert vitaliteit. Zie de hoofdstukken *Gezondheid* en *Sport* voor meer interventies op dit vlak.

Bestaanszekerheid

Bestaanszekerheid is de basis voor vrijheid: pas als je zeker bent van vandaag, kun je bouwen aan morgen.

- D66 Tilburg richt zich op het terugdringen van werkende armen. Dit doen we door regelingen te bundelen, vereenvoudigen, inclusiever te maken en beter bekend te maken.
- Intergenerationele armoede bestrijden we actief. We ondersteunen gezinnen bij het opbouwen van financiële stabiliteit. Kinderen en jongeren in armoedesituaties willen we vroegtijdig perspectief bieden en ondersteuning op alle leefgebieden, op basis van onderzoek als het Tilburgse Zero Poverty Lab.

Schuldhelpverlening

- We blijven inzetten op toegankelijke en menselijke schuldhelpverlening, zonder stigma of wantrouwen, en versterken initiatieven zoals schuldhelpmaatjes die persoonlijke begeleiding bieden.
- Preventie van schulden krijgt extra aandacht door middel van financiële educatie. We zorgen dat vroegsignalering voldoende middelen heeft om zich verder te ontwikkelen. Deze aanpak zorgt ervoor dat mensen met betalingsproblemen eerder in beeld komen en hulp ontvangen.
- De gemeente bouwt aan de samenwerking met partners voor vroegsignalering, zoals woningcorporaties, zorgverzekeraars en energiebedrijven, verder uit om schulden gezamenlijk te voorkomen.
- We stimuleren initiatieven waarmee inwoners zelf kunnen bepalen wanneer vaste lasten worden afgeschreven, en willen dat de gemeente hiervoor lobbyt bij Den Haag voor een landelijke aanpak.
- Mensen die geholpen zijn, moeten ook adequate nazorg krijgen om te voorkomen dat schulden opnieuw ontstaan. Dit monitoren we in het bijzonder bij de nul-regeling, waarbij geen aflossing plaatsvindt.
- Voor jongeren met schuldenproblematiek willen wij een gerichte aanpak, met focus op opleiding en werk, zoals het Tilburgse toonaangevende initiatief Fix Your Life.
- Wanneer de gemeente zelf schuldeiser is, moet zij meedenken in oplossingen.

Werk & Inkomen

- D66 gelooft dat iedereen talenten heeft. De gemeente moet blijven investeren in redzaamheid en kracht van mensen. Binnen het Tilburgse banenmodel blijft dit een prioriteit, gebaseerd op vertrouwen en zonder onnodige druk.
- D66 Tilburg wil onderzoek naar de armoedeval en hoe deze te voorkomen, want (meer) werken moet altijd lonen.
- We zorgen voor gerichte begeleiding van vrouwen zonder uitkering om financieel zelfstandig te worden en zien hiervoor een rol voor Emancipatie Expertise Centrum Feniks.
- D66 Tilburg neemt barrières weg zodat iedereen vanaf dag één kan participeren. Zo benutten we de talenten van nieuwkomers, vluchtelingen en internationale medewerkers.
- Mensen die een ingrijpende periode hebben doorgemaakt, zoals dakloosheid, mentale problemen of langdurige bestaansonzekerheid krijgen een aangepaste aanpak die aansluit bij hun huidige behoeften.

Dak- en thuisloosheid

- D66 wil de medische en tandzorg voor dak- en thuislozen versterken met een Tilburgse straatdokter, zodat iedereen in onze stad toegang heeft tot basiszorg en een waardig bestaan.
- Voor alle dak- en thuislozen blijven we maximaal inzetten op het Housing First-principe, dat dankzij D66 Tilburg nu onderdeel is van gemeentelijk beleid.
- We werken aan het voorkomen van jeugddakloosheid en ondersteunen zogenaamde onzichtbare daklozen: Tilburgers zonder vaste woon- of verblijfplaats die buiten beeld blijven, bijvoorbeeld omdat ze bij kennissen verblijven of in de opvang.

- D66 Tilburg heeft ervoor gezorgd dat er douches voor dak- en thuislozen zijn. De komende jaren is het realiseren van openbare toiletvoorzieningen in de stad een prioriteit, ook voor deze groep.
- D66 Tilburg zal er ook altijd voor strijden dat er structureel opvang is. Zelfs als de landelijke overheid dit niet wil en verbiedt. Een veilige plek om te overnachten is een fundamenteel mensenrecht.
- Daarnaast willen we dat stichting Barka betrokken blijft worden bij de ondersteuning van EU-migranten.

Samen sporten

Sport is een krachtige motor voor gezondheid, ontmoeting, persoonlijke groei en gelijke kansen. Toch zien we in Tilburg dat lang niet iedereen die kansen krijgt. Jongeren uit kwetsbare wijken bewegen te weinig, er zijn te weinig vrijwilligers, en mensen met een beperking of laag inkomen ervaren drempels om mee te doen. Tegelijkertijd nemen gezondheidsverschillen toe, groeit de vereenzaming, en wordt de openbare ruimte niet optimaal benut voor beweging.

D66 ziet sport als een sleutel tot een gezonde, sociale en inclusieve stad. Wij willen dat iedere Tilburger, ongeacht leeftijd, achtergrond of inkomen, dichtbij huis kan sporten, bewegen of spelen. Of dat nu op een voetbalveld, in een park, bij een vereniging of op een schoolplein is. Sport biedt niet alleen fysieke voordelen, maar versterkt ook sociale samenhang, zelfvertrouwen en talentontwikkeling. Daarom zetten we in op veel sport, voor iedereen, en overal in Tilburg.

We maken sport laagdrempelig en toegankelijk door te investeren in buurtsportcoaches, openbare sportplekken en financiële regelingen voor mensen met een smalle beurs. We ondersteunen sportverenigingen met verduurzaming, digitalisering en vrijwilligersbeleid. Scholen en clubs brengen we dichter bij elkaar, zodat kinderen vaker én leuker kunnen bewegen. We stimuleren inclusief sporten voor mensen met een beperking en zetten sport in tegen eenzaamheid en voor mentale gezondheid. Zo bouwen we aan een beweegvriendelijke stad, waarin sport vanzelfsprekend deel uitmaakt van het dagelijks leven.

Toegankelijke sport voor een gezonde basis

- We breken zichtbare en onzichtbare drempels voor sportdeelname af voor regelingen zoals de Meedoenregeling om het gebruik te laten toenemen.
- We stimuleren laagdrempelige sportparticipatie door te investeren in toegankelijke buurtsportvoorzieningen in alle wijken.
- We maken sport in Tilburg inclusief, met speciale aandacht en aanbod voor mensen met een beperking, ouderen en andere groepen die nu te vaak aan de zijlijn staan.
- Met meer vakdocenten bewegingsonderwijs in de klas versterken we de Rijke Schooldag en zorgen we dat ieder kind goed leert bewegen.

Sport in de openbare ruimte

- Met groene en veilige 'beweegroutes' die sportplekken verbinden creëren we meer ruimte voor hardlopen en werken we aan de een beweegvriendelijke inrichting van wijken, met veilige routes en aantrekkelijke sportplekken middels groene beweeg-routes.
- We stimuleren het multifunctioneel gebruik van sportparken en -pleinen, zodat ze ook dienen als ontmoetingsplek voor cultuur, onderwijs en buurtactiviteiten.
- We creëren een leefomgeving waarin lopen, fietsen en spelen vanzelfsprekend zijn. Dat doen we met autoluwe wijken, veilige en verlichte (fiets)paden en speeltuinen in iedere buurt.
- D66 maakt werk van schoon, veilig en toegankelijk openbaar zwemwater in Rauwbraken waar mensen kunnen sporten, afkoelen en elkaar ontmoeten.

Ondersteuning sportverenigingen

- Vrijwilligers dragen onze sportverenigingen. Daarom versterken we sportverenigingen door als gemeente een faciliterende rol te spelen in het werven, opleiden en behouden van vrijwilligers.
- We zetten in op het behoud en de ondersteuning van al onze sportverenigingen, die een belangrijke sociale functie vervullen.
- Met gerichte ondersteuning bij digitalisering en professionalisering maken we sportclubs sterker, moderner en beter voorbereid op de toekomst. We helpen sportclubs te digitaliseren en professionaliseren, zodat zij toekomstbestendig en efficiënt kunnen werken.
- We maken er werk van om teamsport en samen sporten te promoten. Zo zorgen we er niet alleen voor dat Tilburgers actief bewegen, maar voorkomen we ook eenzaamheid.
- We verduurzamen sportaccommodaties en maken sportparken energiezuinig, groen en toekomstbestendig

Evenementen en topsport

- We maken van Tilburg een actieve sportgemeente met ruimte voor kleinschalige sportevenementen in alle wijken.
- Voor grote sportevenementen zoeken we activiteiten die passen bij de identiteit en geschiedenis van Tilburg en die inwoners stimuleren om zelf meer te sporten, zoals wielrennen.
- We trekken nieuwe sportieve initiatieven aan en werken samen met maatschappelijke partners om sport en gezondheid te versterken.
- D66 verbreedt de topsportondersteuning: jonge topsporters krijgen toegang tot betaalbare woonruimte en zorg, en zetten zij zich als ambassadeurs in voor een sportieve stad.

Sportfaciliteiten van de toekomst

- D66 ondersteunt bij de doorontwikkeling van het Willem II stadion en steunt de ontwikkeling van de trainingscampus voor de toekomst van Willem II.
- We zetten in op een ijsportaccommodatie van formaat. In het 'Thialf van het Zuiden' in Tilburg komt talent, sportplezier en regionale trots samen.
- In de Spoorzone en de Hall of Fame bouwen we aan een bruisende plek voor urban sports, waar beweging, muziek en creativiteit samenkomen.
- Op Stappegoor ontwikkelt D66 een ambitieuze sport- en onderwijscampus met een nieuwe onderwijsaccommodatie, een sprinthal en turnhal en andere sportfaciliteiten.

Hoofdstuk 4

Duurzaamheid

Duurzaamheid

Klimaatverandering

Klimaatadaptatie en aanpassingen om te kunnen gaan met klimaatverandering is voor D66 Tilburg een randvoorwaarde bij verdere stedelijke ontwikkeling. Dat doen we met een dubbele aanpak: het terugdringen van broeikasgassen én het aanpassen aan veranderingen die al merkbaar zijn, zoals extreme hitte en verdroging.

D66 Tilburg zet alles op alles om de reductiedoelen te halen:

- In 2030 moet de CO₂-uitstoot 55% lager zijn dan in 1990.
- In 2035 maximaal 337,5 kton CO₂.
- In 2040 maximaal 225 kton CO₂, zodat Tilburg in 2050 als gemeentelijke organisatie klimaatneutraal is.

Tegelijkertijd ziet D66 kansen in klimaatadaptatie, zoals nieuwe groene banen, betere woningen, betaalbare energie, gezonde lucht en een groene leefomgeving. Daarbij staan slimme, op maat gemaakte maatregelen centraal die zowel het klimaat beschermen als de leefkwaliteit verhogen, met speciale aandacht voor inclusiviteit en ondersteuning van inwoners die anders niet mee kunnen komen.

Aanpassen aan klimaatverandering

- D66 Tilburg gaat door met de inzet op klimaatbestendigheid. Wij gaan hittestress en wateroverlast tegen door te investeren in extra groen en waterberging.
- Het 013-Parkenplan moet van plannen naar praktijk. D66 wil meer tempo en snel zichtbare resultaten in alle dorpen en wijken.
- We versnellen de vergroening in de stad en zetten het doel op het verhogen van het aantal aangeplante bomen naar 2000 per jaar: voor ieder nieuw huis één.
- We starten met de brede invoering van 3-30-300 regel voor groen in de gemeente. Dit betekent dat elke inwoner uitzicht heeft op tenminste 3 bomen, de openbare ruimte voor 30 procent bestaat uit groen en iedereen binnen 300 meter een park in kan lopen. Wijken met veel hittestress krijgen prioriteit bij de uitvoering.
- Wij stellen subsidies en voor advies en hulp beschikbaar voor inwoners die samen hun straten en buurt willen vergroenen. Bijvoorbeeld met 'tegelwippen', groene daken en het planten van bomen. Wie minimaal 30% van zijn tuin vergroent, krijgt financiële ondersteuning.
- D66 wil dat Tilburgers versteende plekken in hun wijk kunnen aanmelden voor vergroening, zodat samen gewerkt wordt aan een koelere, mooiere en gezondere stad.

Bestaande bouw en nieuwbouw

- Samen met de woningcorporaties maken we afspraken om hun woningbestand en de leefomgeving verder aan te passen aan het veranderende klimaat.
- We gaan door met klimaatneutraal inrichten van wijken en maken extrabudget vrij bij aanvang van (her)inrichtingsplannen om hier meteen werk van te maken.

- Wij creëren financiële regelingen voor energiebesparing, isolatie en gebruik van groene energie via advies, leningen en subsidies.
- Wij blijven investeren in regelingen zoals een collectieve inkoopactie voor zonnepanelen en isolatie, gericht op bewoners met lagere inkomsten.

Energie voor morgen

De energie van morgen is groen. Groene energie is duurzaam en zorgt voor een schonere leefomgeving. Groene energie gaat over elektriciteit, maar ook over warmte. Daarvoor moet er wel ruimte zijn: op het elektriciteitsnet én op het warmtenet. Voor D66 Tilburg draait een gezonde leefomgeving volledig op groene energie. D66 Tilburg ziet de energietransitie als essentieel onderdeel om welzijn, nu en in de toekomst, te realiseren. Investeren in groene energie biedt de kans om sociale ongelijkheid te verkleinen, door iedereen mee te laten doen en kwetsbare huishoudens te ondersteunen. Dat lukt alleen als de energietransitie écht samen wordt gemaakt.

De energietransitie biedt economische kansen zoals groene banen en de mogelijkheid om innovatie te benutten. Daarbij spelen bedrijven en bedrijventerreinen een sleutelrol, waarbij modernisering, duurzame energieopwekking, groene inrichting en betere waterhuishouding centraal staan.

Sinds 2021 neemt de gemeente Tilburg samen met regiogemeenten het voortouw in de Regionale Energie- en Klimaatstrategie (REKS). D66 Tilburg wil dat de gemeente deze leidende rol actief blijft vervullen.

Energieneutrale woningen

- We ontwikkelen per wijk een aanpak voor het aardgasvrij maken van woningen. Waar geschikte alternatieven nog ontbreken zetten we vol in op isolatie. We letten hierbij goed op de betaalbaarheid voor iedereen.
- D66 gaat aan de slag met de doorontwikkeling van regelingen voor energiebesparing, isolatie en groene energie, met aandacht voor ventilatie, koeling en ondersteuning van inwoners.
- Samen met onze woningcorporaties ontwikkelen we een aanpak om versneld alle corporatiewoningen te verduurzamen en te isoleren. We beginnen bij de slechtst geïsoleerde woningen. Voorop staat dat deze aanpak rechtvaardig is en recht doet aan de doelgroepen waar de aanpak opgericht is en in verhouding staat tot alle inwoners van de gemeente.
- Mede op initiatief van D66 Tilburg is er een Klimaatfonds opgericht. Met dit fonds willen wij initiatieven ondersteunen die bijdragen aan het realiseren van de klimaatambities van de gemeente Tilburg. Wij willen de omvang van het fonds uitbreiden.
- Wij zijn voor de ontwikkeling van nieuwe duurzame decentrale warmtebronnen, met aandacht voor transparante en eerlijke tarieven (warmtenetten). Nieuwbouw sluiten we bij voorkeur niet aan op het Amerwarmtenet, maar laten we in de eigen energiebehoefte voorzien.
- Wij willen de structurele inzet van hout voor energie- en warmteopwekking tegengaan omdat dit geen houdbaar duurzaam alternatief is.

Energieneutrale bedrijvigheid

- We verruimen het fonds Revitalisering Bedrijventerreinen waarmee we bedrijven onder andere ondersteunen in het slim benutten van ruimte en restwarmte.
- Wij onderzoeken de mogelijkheden voor het realiseren van energiehubs (zonne- en windenergie), aanpassing gasnet voor groen gas, uitbreiding van het elektriciteitsnet en de mogelijkheid voor nieuwe en innovatieve bronnen zoals aquathermie en geothermie.
- D66 Tilburg ziet in de energietransitie een belangrijke rol weggelegd voor lokale energiecoöperaties. Wij werken verder aan de ondersteuning die de gemeente biedt aan (het opzetten van) energiecoöperaties.

Warmte

- D66 Tilburg gaat door met de inzet op verduurzaming van bestaande warmtenetten en oprichting van Warmtebedrijf Tilburg. Hierbij houden we een scherp oog op bijbehorende risico's.
- We investeren extra in nieuwbouwprojecten met duurzame warmtenetten, zoals in Tilburg-Zuid.
- We investeren extra in de renovatie en verduurzaming van bestaande woningen, bijvoorbeeld door middel van isolatie en aansluiting op duurzame warmtenetten. Samenwerking met woningcorporaties en structurele financiering vanuit de rijksoverheid is daarbij essentieel.
- We onderzoeken de mogelijkheid of kleinschalige warmtenetten financieel ondersteund kunnen worden.
- D66 Tilburg onderzoekt de mogelijkheden om bedrijven op industrieterreinen aan te sluiten op duurzame warmtenetten.
- D66 Tilburg vindt het belangrijk dat bewoners betrokken worden bij de besluitvorming over warmtenetten. Wij bieden ondersteuning aan bewoners die moeite hebben met de overstap naar duurzame warmtevoorzieningen.

Vergroening

We nemen onze verantwoordelijkheid om te zorgen voor groen en water serieus. Groen houdt onze leefomgeving gezond. Een gezonde toekomst kan alleen met gezond groen en een gezonde waterhuishouding. Daarom zetten we actief in op meer groen, slimmer waterbeheer en verstandig gebruik. Alleen zo zorgen we dat onze gemeente veerkrachtig blijft, voor ons én voor de generaties na ons. D66 Tilburg wil meer en kwalitatief beter groen toevoegen aan de gemeente. Ook verbeterd onderhoud van bestaand groen moet hieraan bijdragen. Zowel in de stad als in de dorpen én daar tussenin moet groen en natuur een verbindende factor zijn tussen plekken en mensen. Groen kan zorgen voor meer verbinding en verbinding kan zorgen voor meer groen.

D66 Tilburg kiest voor kwaliteit van buurten in stad en dorpen door een hoogwaardige inrichting van de openbare ruimte. Daarbij kiezen wij voor een toegankelijk groene omgeving met een gebruiksfunctie voor alle inwoners.

Gemeentelijk groen

- We investeren extra in gevarieerder en meer gemeentelijk groen, met oog voor het stimuleren van biodiversiteit.
- D66 stimuleert natuurvriendelijk bouwen, als aanpassing op en het tegengaan van klimaatverandering.
- Om verstening in de openbare ruimte tegen te gaan zetten we in op horizontale vergroening en waar ruimte beperkt is op verticale tuinen, zoals tegen gevels.
- We stimuleren inwoners met maatregelen die vergroening bevorderen. Wie minimaal 30% van zijn tuin vergroent, krijgt financiële ondersteuning.
- Natuur maken we voor iedereen toegankelijk, met ruimte voor sport en recreatie en met een grote verscheidenheid aan flora en fauna.
- We blijven inzetten op meer groene ecologische verbindingen, die goed onderhouden worden, ook binnen de bebouwde kom.
- De gemeente en het waterschap moeten samen de regie nemen om tot een recreatieve invulling te komen van de oude waterzuivering in Moerenburg.

Daarbij zijn wij voorstander van het vestigen van een passende horecalocatie, zoals een koffiepunt, een lunchplek of een aansprekend restaurant.

Inrichting woonomgeving

- We grijpen de woningbouwontwikkelingen aan als kans om de gemeente vergaand te vergroenen in de komende jaren en investeren in kwalitatief beter en meer groen.
- De woningbouwopgave leidt tot spanning met het aanwezige groen, zoals bomen. Wij willen dat in nieuwbouwplannen altijd gekeken wordt welke mogelijkheden er zijn om eerst het aanwezige groen te behouden.
- Wanneer nieuwbouw niet hand-in-hand gaat met behoud van groen, dan zetten we in op compensatie door meer groen te plaatsen dan is komen te vervallen. Compensatie wordt mede gebaseerd op de 3-30-300 richtlijn (3 bomen zichtbaar vanuit huis, kantoor of schoolgebouw, 30% boomkroon-bedekking in de buurt en maximaal 300 meter wandelafstand tot een park of bos).
- Speeltuinen zijn bij uitstek een plek om bewustwording van de natuur en de leefomgeving te creëren. D66 Tilburg zet bij inrichtingsplannen in op extra natuurvriendelijke speeltuinen in de woonomgeving.
- Speeltuinen moeten veilig, uitnodigend en groen zijn, maar worden nog beter als kinderen zelf meedenken over de inrichting en de ondersteuning van speeltuinen.
- Goed onderhouden groen is positief voor het veiligheidsgevoel van inwoners. We blijven groenafval en woekerend groen in de stad tegengaan, voor een veilige en schone leefomgeving.

Natuurgebieden

- We investeren in de natuur rondom onze stad en dorpen door nieuwe natuur toe te voegen, natuurgebieden beter met elkaar te verbinden en nog aantrekkelijker te maken.

- Lichtvervuiling in natuurgebieden willen we tegengaan.
- Iedereen heeft recht op veilige voetpaden naar het groen, en dieren op veilige oversteekplekken. We accepteren niet dat verkeer een barrière vormt. Daarom willen we inzetten op in veilige routes voor mens én dier.
- Wij investeren in speciale toegewezen uitlaatplekken voor honden en andere huisdieren in elke wijk. Doel is om loslopende honden te weren uit natuurgebieden, en hierop te handhaven.
- We zetten in op meer communicatie en kennisdeling over het belang van groen en natuurgebieden. Door samen te leren over de voordelen van kwalitatief groen, zoals klimaatadaptatie, minder hittestress, schonere lucht, biodiversiteit, dieren en inheemse planten, groeit de waardering en het begrip.

Water

Water is onze meest essentiële hulpbron, en verdient een centrale plek in lokaal beleid. Door klimaatverandering, vervuiling en verdroging staat de beschikbaarheid van water onder druk. D66 Tilburg wil dat onze gemeente samen met de waterschappen verantwoordelijkheid neemt voor schoon en voldoende (drink)water. We maken ruimte voor water in onze ruimtelijke plannen, met als uitgangspunt: water en bodem sturend. D66 kiest voor een groene en klimaatbestendige leefomgeving. Daarom zetten we in op het vasthouden van regenwater en het vergroenen van de omgeving. Onze gemeente geeft uiteraard zelf het goede voorbeeld.

Investeren in innovatie is essentieel om watervervuiling te voorkomen en de kwaliteit van (drink)water te waarborgen. Succesvol waterbeheer begint met samenwerking. Bronaanpak staat daarbij voorop: de vervuiler wordt aangepakt, de vergroener krijgt steun. We doen dat met openheid, samenwerking en een toekomstgerichte houding waarin duurzaamheid en innovatie vooropstaan.

Tot slot maken we van waterkwaliteit en -veiligheid een bestuurlijke prioriteit. D66 investeert in kennis en capaciteit binnen de gemeentelijke organisatie, zodat we voorbereid zijn op de uitdagingen van morgen. We zorgen voor duidelijke communicatie, begrijpelijke regelgeving en toegankelijke ondersteuning voor inwoners en bedrijven. Alleen samen zorgen we voor een gezonde, duurzame en toekomstbestendige gemeente waarbij schoon water voor iedereen beschikbaar blijft.

Watergebruik

- Door middel van subsidie ondersteunen we inwoners die regenwater opvangen met de inzet van regentonnen, groene daken en opvangplekken (wadi's) of het afkoppelen van regenpijpen.
- Met afkoppelcoaches stellen we maatwerkadvies beschikbaar om de afvoer van regenwater van het riool af te koppelen en bij bestaande woningen te kunnen gebruiken.
- D66 continueert de inzet om ervoor te zorgen dat bij (her-)inrichting van de stad en de dorpen aandacht is voor het vasthouden van water voor vergroening en om droogte tegen te gaan.
- Het hergebruik van grijs water bij nieuwbouw en bestaande woningen en het inzetten op hergebruik van gezuiverd bedrijfswater bij bedrijven worden verder gestimuleerd.
- We organiseren informatiesessies, wijkacties en samenwerkingen met woningcorporaties en tuincentra om het belang van water te laten zien en verantwoord waterverbruik te stimuleren.

Gezamenlijke aanpak waterkwaliteit en droogte

- D66 Tilburg wil dat onze gemeente nauw samenwerkt met waterschappen, provincies en omgevingsdiensten om lozingen te voorkomen, vergunningen te actualiseren en gebruik van bestrijdingsmiddelen aan te pakken met als doel om de doelstellingen uit de Kader Richtlijn Water (KRW) te halen.
- Samen met deze verantwoordelijke organisaties investeren wij in kennisdeling, uniforme handhaving en een gezamenlijke aanpak van illegale lozingen.
- Nieuwbouw komt in de knel door een tekort aan schoon drinkwater. Dit treft vooral nieuwe bedrijvigheid. Samen met de provincie en Brabant Water willen wij een aanpak ontwikkelen om het vraagstuk van watertekort aan te pakken.

Tegengaan van wateroverlast

- Tilburg heeft steeds vaker te maken met natte winters waardoor wateroverlast ontstaat zoals kelders die onderlopen en natuur die afsterft. Samen met andere betrokken partijen stellen wij een plan op om inwoners te ondersteunen bij het waterbestendig maken van hun kelders.
- Wij willen versnelt het rioolstelsel van de gemeente renoveren en verduurzamen waarbij we ook kijken hoe de riolering slimmer ingericht kan worden.
- Tijdens heftige regenval kan water uit het riool in het oppervlaktewater terecht komen. Wij investeren daarom extra voor klimaatbestendige inrichting van straten en wijken, inclusief voldoende capaciteit voor verwerking van grote hoeveelheden regenwater door hevige regenval.

Van afval naar grondstof

Afval kan weer gebruikt worden als grondstof. Dat gebeurt in een circulaire economie. Alles wat normaal als afval geldt, wordt hergebruikt of gerecycled tot nieuwe producten. Door in te zetten op lokale productie, beperken we transport en versterken we de lokale economie. Minder productie en afval zorgen bovendien voor minder uitstoot van broeikasgassen en helpen de klimaatverandering tegen te gaan. Een circulair economie is een duurzaam alternatief en biedt volop economische kansen. In een circulaire economie zorgen innovatieve bedrijven voor nieuwe vormen van werk op een toekomstbestendige en eerlijke manier – lokaal én duurzaam. Mede door de inzet van D66 Tilburg zien we dat afvalscheiding goede resultaten oplevert. Door afvalscheiding is de hoeveelheid afval per inwoner in de afgelopen jaren teruggebracht naar ongeveer 140 kg per inwoner per jaar. Dat kan nog verder teruggebracht worden. Afvalscheiding heeft een preventieve werking en vergroot bewustwording. We zetten alles in werking om in 2045 in Tilburg volledig circulair zijn.

De inzet van D66 Tilburg voor 2026-2030

- D66 Tilburg staat volledig achter de ambitie om in 2045 100% circulair te zijn. Wij promoten deze ambitie van Tilburg als 'Stad van makers en re-makers'. Via een netwerk van scholen, bedrijven en overheden kunnen we zorgen dat circulaire initiatieven actief en in ontwikkeling blijven.
- D66 Tilburg zet in op een systeem waarbij de hoogte van de afvalstoffenheffing afhangt van de hoeveelheid restafval die een huishouden aanbiedt (DIFTAR): hoe beter je afval scheidt, hoe lager je kosten. Daarmee is D66 Tilburg trouw aan het standpunt dat 'de vervuiler betaalt'.

- D66 Tilburg investeert in mkb-ondersteuning om samenwerking met kennisinstellingen te creëren, zoals de realisatie van de Textielcampus. Zo stimuleren wij de ontwikkeling van nieuwe producten en verdienmodellen voor de maakindustrie en promoten wij nieuwe concepten voor de horeca.
- Bij de herinrichting van bedrijventerreinen stuurt D66 Tilburg op ruimte voor circulaire bedrijven die hergebruik en grondstoffenwinning mogelijk maken.
- Wij ondersteunen netwerken zoals Textiel013, 013Food, de kennisinstellingen, de regio Hart van Brabant voor de uitvoering van projecten, pilots en activiteiten vanuit het Programma Tilburg Circulair 2025-2028.
- We stimuleren het hergebruik van sloopmateriaal bij (her)inrichtingsprojecten voor een circulaire bouwsector.

Dierenwelzijn

Ook dieren maken deel uit van onze leefomgeving en maatschappij. Als mensen dragen we de verantwoordelijkheid om te zorgen voor een veilige en gezonde omgeving voor dieren en mensen. Daarom heeft de gemeente Tilburg vanaf 2026, mede dankzij onze inzet de afgelopen periode, beleid op hoe we omgaan met dierenwelzijn in onze stad en de dorpen. Denk daarbij aan hoe we omgaan met dieren in onze leefomgeving, de stedelijke ontwikkeling en wat we rechtvaardig vinden wanneer dieren worden ingezet ter vermaak of educatie. Maar ook hoe we omgaan met onze dierenopvang, wilde en/of zwervende dieren en exoten.

Als D66 Tilburg vinden we dat de basis op orde moet en we een verantwoordelijkheid moeten nemen in de regio. We vinden de inzet van dieren als vermaak onethisch en willen daarom de inzet van dieren op evenementen beperken. We willen dat er betere handhaving komt van de wettelijke eisen op kinderboerderijen en in andere situaties waar dieren een educatieve rol vervullen.

Het welzijn van dieren en ons bestuur

- D66 wil dat de gemeente de komende jaren verdere stappen zet om het dierenwelzijn in onze gemeente te garanderen en verbeteren. Met het beleid komt er een integrale afweging op dierenwelzijn en wordt het een belangrijk onderdeel van onze besluitvorming.
- Dierenhulporganisaties doen belangrijk werk voor het welzijn van dieren in onze stad. Daarom ondersteunen wij de in de gemeente Tilburg actieve organisaties met voldoende subsidie. Daarbij nemen we de verantwoordelijkheid als grote gemeente in de regio en werken we samen in Hart van Brabant-verband.
- We behouden dierenwelzijn als portefeuille in het college. Zo krijgt het de aandacht die het verdient.

Dieren als vermaak en educatie

- D66 Tilburg is zeer terughoudend wat betreft de inzet van dieren op evenementen. Alleen onder zeer strenge voorwaarden staan we dit toe. Wanneer dieren wel worden ingezet voor evenementen, moet stress en onnatuurlijk gedrag worden voorkomen. Handelingen en inzet van dieren tijdens evenementen die in strijd zijn met het natuurlijk gedrag van een dier, of die schadelijk zijn voor hun gezondheid dan wel welzijn, willen we niet langer toestaan.

- Daarom pleiten we voor het gebruik van een strikte gedragscode wanneer dieren wel worden ingezet bij een evenement. De gemeente Tilburg is verantwoordelijk voor het opstellen van deze gedragscode en de naleving en handhaving hiervan.
- Kinderboerderijen, het reptielenhuis en andere instellingen waar dieren onderdeel van uitmaken van het educatieve programma focussen zich op educatie. Wat D66 Tilburg betreft moeten deze instellingen bij het organiseren van evenementen aan strenge eisen voldoen en moet de gemeente Tilburg, bijvoorbeeld middels een gedragscode, strikte voorwaarden stellen.
- Het is helaas nog steeds niet gelukt om een einde te maken aan de apenhandel vanuit onze gemeente. Na meerdere unanieme moties tegen de apenhandelaar is het tijd voor actie. We lobbyen bij het rijk om in te grijpen.

Dieren en de leefomgeving

- We creëren bewustwording rondom het broedseizoen van vogels en het vrij rondlopen van katten op straat in deze tijd.
- We continueren de acties om elk jaar in de maand februari katten kosteloos te laten castreren voor iedereen.
- We investeren extra in het in verbinding houden van natuur in onze gemeente, zodat diersoorten zich veilig door onze gemeente kunnen verplaatsen. Ecologische verbindingszones onderhouden we en breiden we waar nodig uit. Dat gaat hand in hand met onze stedelijke ontwikkeling.
- Bij het aanpassen en onderhouden aan (water)wegen en de openbare ruimte staat dierenwelzijn in balans met de veiligheid, de andere gemeentelijke opgaven. We beschermen de flora en fauna of zorgen voor voldoende compensatie wanneer (tijdelijk) schade onvermijdelijk is.
- We maken afspraken met onze groenbeheerders om op een dier-inclusieve manier te handelen, bijvoorbeeld door bepaalde periode de bermen niet te maaien.
- We bevorderen de insectenpopulatie in de gemeente door wilde bloemen te zaaien op plekken als bermen en door het plaatsen van insectenhôtels.

Hoofdstuk 5

Onderwijs en gelijke kansen

Onderwijs en gelijke kansen

Onderwijs en opvang

Onderwijs is de motor van gelijke kansen en persoonlijke ontwikkeling. Het vormt de ruggengraat van een vrije, gelijke en welvarende samenleving. Onze inzet op onderwijs is gegrond in de rotsvaste overtuiging: niet je achtergrond, maar je ambitie moet tellen. Dat vraagt om een daadkrachtige aanpak van kansenongelijkheid, met een rijke schooldag die verder reikt dan het klaslokaal.

De komende jaren staan we voor belangrijke opgaven: het vergroten van kansengelijkheid, het versterken van basisvaardigheden en het bevorderen van inclusie. Dit vraagt om een sterke integrale aanpak waarin onderwijs, jeugdzorg, sport, cultuur en welzijn elkaar versterken. Door te investeren in een kansrijke en stimulerende leeromgeving dragen we niet alleen bij aan betere schoolprestaties, maar ook aan de veerkracht en het welzijn van onze kinderen en jongeren. Met ongelijke investeringen creëren we gelijke kansen. Daarom willen we meer steun waar de uitdagingen groter zijn.

Altijd staat het kind centraal: zijn of haar talenten, welzijn en toekomst zijn leidend in ons beleid en onze keuzes. Om onze onderwijsambities waar te maken, zet D66 Tilburg in op sterke samenwerking tussen scholen, kinderopvang, gemeente, maatschappelijke organisaties en ouders binnen de wijk. We bouwen aan onderling vertrouwen, zodat partners elkaar weten te vinden en samen met een gezinsgerichte aanpak verantwoordelijkheid dragen voor het kind. Met meerjarige subsidies en langetermijnplannen creëren we rust en continuïteit in projecten, waardoor innovaties kunnen groeien en bestendigen.

Gelijke kansen

- Tilburg blijft koploper en wordt het landelijke voorbeeld in de ontwikkeling van Integrale Kindcentra (IKC's). Daar komen onderwijs, opvang en naschoolse activiteiten samen onder één dak. In deze centra werken leerkrachten, pedagogisch medewerkers en partners uit sport, cultuur en zorg nauw samen en wisselen kennis uit, zodat kinderen van 0 tot 18 jaar zich in een vertrouwde omgeving breed kunnen ontwikkelen.
- We maken werk van brede middelbare scholen, brede brugklassen en scholen voor 10-14-jarigen om de impact van het schooladvies te verkleinen en kansenongelijkheid vroegtijdig te minimaliseren.
- Met wijkzorgteams integreren we jeugdzorg binnen het basisonderwijs, waardoor professionals vanuit de zorg met hun kennis en tijd de educatie versterken en leerkrachten ontlasten.

Een leven lang leren

- D66 wil gratis en toegankelijke bibliotheeklidmaatschappen voor alle inwoners, zodat kennis, digitale geletterdheid en cultuur voor iedereen bereikbaar worden.
- We breiden succesvolle ouderinitiatieven, zoals de ouderkamer, verder uit zodat thuiszittende kinderen zich verbonden blijven voelen met de school, ook als leren in een klassensituatie (tijdelijk) niet lukt.

- Om laaggeletterdheid onder volwassenen drastisch verminderen versterken we de inzet van het Taalhuis Midden-Brabant. Er moeten meer herkenbare en toegankelijke plekken komen waar mensen hulp krijgen bij lezen en schrijven.

De 'plus' op het onderwijs

- We zetten in op programma's die jongeren leren verstandige financiële keuzes te maken, zodat ze niet in de schulden belanden. We maken het schoolontbijt voor alle scholen beschikbaar, maar laten vrij aan scholen hoe ze dit invullen op een manier die past op school.
- We maken fietslessen beschikbaar voor alle Tilburgers die dat nodig hebben zodat alle jongeren veilig kunnen deelnemen in het verkeer. Peuteropvang en voorschoolse educatie
- 100% van de peuters die in aanmerking komen voor vroeg- en voorschoolse educatie moeten hieraan mee kunnen doen.
- Iedere peuter moet in de buurt naar een voor- en vroegschoolse educatie-voorziening kunnen.
- We brengen kinderopvang en basisonderwijs steeds dichterbij elkaar tot één sterke publieke basisvoorziening.
- We stimuleren en ondersteunen we ouders om hun kinderen in de eerste levensjaren optimaal te helpen bij hun taalontwikkeling.

Gezonde schoolgebouwen en veilige omgevingen

- Iedere leerling moet zich op school veilig, gezien en gerespecteerd voelen. Sociale veiligheid op school is een absolute voorwaarde voor goed onderwijs.
- Iedere basisschool krijgt op de eigen school of in de buurt een bereikbare bibliotheek, gevuld met boeken die passen bij het niveau én de wereld van leerlingen. Lezen wordt hierdoor aantrekkelijk en toegankelijk.
- Tilburg laat zien hoe het kan: scholen die duurzaam gebouwd zijn, energie opwekken en gezonde leeromgevingen bieden. D66 wil dat elke nieuwe en gerenoveerde school in Tilburg een voorbeeld wordt van innovatie en duurzaamheid.
- D66 wil dat geen enkele leerling meer les krijgt in een slecht geventileerd lokaal. We investeren structureel in ventilatiesystemen, zodat leren en welzijn hand in hand gaan.
- We maken scherpe keuzes in het inrichten van veilige schoolzones door middel van duidelijke belijning, snelheidsbeperkingen, verkeersdrempels en veilige oversteekplaatsen.
- Gemeente Tilburg is verantwoordelijk voor het vervoer van kinderen die anders niet naar school kunnen. Tegelijkertijd zien we dat vervoerders grote problemen hebben om leerlingen van en naar school te brengen. We willen dat alle leerlingen gewoon iedere dag naar school kunnen.
- D66 wil dat alle scholen in Tilburg structureel voorlichting geven over seksualiteit, diversiteit en seksuele diversiteit, volledig in lijn met de wettelijke verplichting die sinds 2012 geldt. Dit draagt bij aan een veilige en inclusieve leeromgeving waarin iedere leerling zich gezien en gerespecteerd voelt.
- D66 bevordert het oprichten van een GSA-werkgroep (Gender Sexuality Alliance) op elke school. In deze werkgroep werken leerlingen en docenten samen om een positief en veilig klimaat te creëren, zodat iedere leerling zichzelf kan zijn op school, ongeacht seksuele geaardheid.

Studenten maken de stad

Tilburg is een studentenstad in hart en nieren. Duizenden jonge mensen kiezen om hier te studeren, zich te ontwikkelen en hun toekomst vorm te geven. Ze geven kleur en energie aan onze wijken, onze cultuur en onze economie. Zij zorgen voor vernieuwing, dragen bij aan de levendigheid van de stad en zijn het talent van morgen. D66 vindt dat Tilburg trots mag zijn op al haar studenten, op alle niveau's en uit iedere hoek van de wereld. Ze verdienen de ruimte, kansen en ondersteuning om zich volledig te ontwikkelen. Daarom zetten wij ons in voor een stad die studenten niet alleen verwelkomt, maar ook koestert en bindt aan de toekomst van Tilburg.

Studie

- Tilburg mist een duidelijke visie op hoger onderwijs. D66 wil dat herstellen. De gemeente, het onderwijs en de studenten moeten samen bouwen aan de kennisstad van de toekomst, met innovatieve concepten zoals MindLabs.
- We blijven investeren in campusontwikkeling bij onze onderwijsinstellingen door de locaties van de universiteit, Fontys, Avans en Yonder toekomstbestendig door te ontwikkelen. We zetten als eerste in op de nieuwbouw van de Fontys-hogescholen in Tilburg.
- Discriminatie bij stages is onacceptabel. D66 wil stagediscriminatie actief bestrijden met inzet van mystery guests om misstanden op te sporen. Bedrijven en organisaties die zich hieraan schuldig maken, worden uitgesloten van samenwerking met de gemeente.
- Studeren gaat beter met goede faciliteiten. Daarom zorgen we voor meer toegankelijke en goed uitgeruste studieplekken verspreid over de stad, zodat studenten ook buiten hun campus of opleiding een fijne plek hebben om te leren en elkaar te ontmoeten.

Wonen

- D66 Tilburg zet in op het ombouwen van bestaande gebouwen tot moderne studentenhuizen, zodat meer mbo-, hbo- en wo-studenten betaalbaar in de stad kunnen wonen.
- We versoepelen de regels voor kamerverhuur en maken het eenvoudiger om woningen te splitsen en te delen, zodat ook starters een plek vinden in Tilburg.
- Mbo-studenten zijn net als hbo- en wo-studenten volwaardige studenten. Alle studenten, van mbo tot wo, krijgen altijd dezelfde toegang tot studentenhuisvesting, overal dezelfde voordelen voor studenten en toegang tot sport, cultuur en verenigingen.
- De woningnood vraagt om lef en vernieuwing. D66 Tilburg wil inzetten op tijdelijke woonconcepten, zoals tiny houses, modulaire units en de herbestemming van leegstaande kantoren, speciaal bedoeld voor starters en studenten.

Welzijn

- De (mentale) gezondheid van studenten staat onder druk. We zorgen ervoor dat studenten zo snel mogelijk passende hulp krijgen. D66 wil dat zorg, onderwijs en het sociaal domein beter samenwerken aan een aanpak, en dat studentenorganisaties actief worden betrokken.
- Iedere student heeft recht op een huisarts in de stad. D66 wil dat de toegang tot huisartsen voor studenten verbetert, bijvoorbeeld door een speciale studentenhuisarts in het leven te roepen die hun zorgvragen snel en laagdrempelig kan opvangen.

Sport en verenigingsleven

- D66 wil het studentenverenigingsleven in Tilburg actief ondersteunen, omdat verenigingen zorgen voor verbinding, vriendschappen en persoonlijke ontwikkeling.
- Studentensport is onmisbaar voor de gezondheid, het welzijn en de sociale verbondenheid van studenten. Bij een verplaatsing van de sportfaciliteiten moet een nieuwe locatie van een hoogwaardige kwaliteit zijn, met ruimte voor verenigingsactiviteiten.
- D66 strijdt voor meer ruimte en middelen voor studentenevenementen in Tilburg, omdat een bruisende stad onmisbaar is voor een leuke studententijd en voor het neerzetten van Tilburg als echte studentenstad.

Betrokken bij de stad

- Met Tilburgse studentenambtenaren werken we aan de brug tussen stad en student, zodat studenten niet alleen gehoord worden maar ook actief meebouwen aan beleid, leefbaarheid en de toekomst van onze stad.
- D66 wil studenten, van eerstejaars tot net afgestudeerden, binden aan Tilburg zodat talent niet wegvloeit maar verbonden blijft met de regio.
- Doorinitiatieven zoals gezamenlijke evenementen en vrijwilligerswerk te stimuleren, verbinden we internationale en Nederlandse studenten aan Tilburg.

Gelijke kansen voor iedereen in Tilburg

In Tilburg wonen mensen met allerlei achtergronden, identiteiten en levensverhalen. Toch voelen niet alle inwoners zich even veilig, welkom of gehoord. Voor D66 Tilburg is inclusie een fundamenteel mensenrecht. Iedereen moet zichzelf kunnen zijn, gelijke kansen krijgen en mee kunnen doen, ongeacht afkomst, genderidentiteit, seksuele oriëntatie, beperking of inkomen.

We willen een stad waarin je gezien wordt en meetelt. Dat vraagt om beleid dat diversiteit omarmt en om een stad die letterlijk en figuurlijk toegankelijk is. Tilburg moet een stad zijn die niemand buitensluit: waar diversiteit kracht is, toegankelijkheid vanzelfsprekend, en vrijheid voor iedereen voelbaar.

Gelijke kansen zijn niet los te zien van hoe we onze stad inrichten, hoe we beleid maken en hoe we omgaan met elkaar. Dit vraagt om beleid dat in elke wijk, school en voorziening rekening houdt met ongelijkheid, en een stadsinrichting die ontmoeting en toegankelijkheid bevordert. We werken aan een inclusieve stad door veilige ontmoetingsplekken te creëren, diversiteit zichtbaar te maken in beleid en openbare ruimte, en discriminatie actief tegen te gaan. D66 Tilburg kiest voor een samenleving waarin verbinding en waardigheid centraal staan.

Een toegankelijke en uitnodigende stad

- We zetten ons in voor straten, haltes en gebouwen die toegankelijk zijn voor iedereen, ook voor mensen met een visuele, auditieve of lichamelijke beperking.
- We breiden het netwerk uit van schone, veilige en toegankelijke openbare toiletten en douches, geschikt voor alle genders en mensen met specifieke behoeften.

- We zorgen voor rustpunten in winkelstraten, parken en bij OV-knooppunten, zodat mensen die snel overprikkeld raken of minder mobiel zijn ook prettig kunnen reizen.

Een veilige en herkenbare openbare ruimte

- We verbeteren de verlichting en inrichting van de openbare ruimte met oog voor veiligheid en comfort, voor iedereen.
- We investeren in toegankelijke ontmoetingsplekken in de wijk, met speciale aandacht voor mensen met psychische kwetsbaarheden die vaker te maken hebben met eenzaamheid of uitsluiting.
- We zorgen voor goede ondersteuning bij meldingen van discriminatie of intimidatie, en nemen preventieve maatregelen waar dat nodig is.

Ruimte voor identiteit, cultuur en expressie

- We maken ruimte voor herdenking, protest en viering – met bijvoorbeeld herdenkingsplekken, regenboogzebrapaden en stilteplekken.
- We ondersteunen culturele uitingen die de diversiteit van Tilburg zichtbaar maken in de openbare ruimte.
- We stimuleren publieke vieringen van feestdagen uit verschillende culturen, zodat iedereen zich thuis voelt.

Ontmoeting en verbondenheid in de wijk

- We bouwen samen met maatschappelijke organisaties aan een sterk netwerk dat kwetsbare groepen ondersteunt en mensen helpt vooruit te komen.
- We ontwikkelen samen met bewoners buurthuizen en ontmoetingsplekken in elke wijk, gericht op meedoen en verbinding.
- We ontwerpen parken en pleinen die uitnodigen tot gezamenlijke activiteiten zoals buurtmaaltijden, sport of cultuur.
- We stimuleren gemengde woonvormen en multifunctionele plekken waar verschillende groepen elkaar vanzelfsprekend kunnen ontmoeten.

Inclusie in het beleid: één lijn, één doel

- We zorgen dat ons beleid voor inclusie en representatie goed op elkaar aansluit – met heldere afspraken per sector, zoals onderwijs, zorg en werk.
- Diversiteit wordt standaard meegenomen in beleidsplannen, aanbestedingen en communicatie.
- We voeren een inclusie-impacttoets in bij relevante beleidsmaatregelen, bijvoorbeeld gebaseerd op de Just City Index.

Meedoen betekent gezien worden en écht meetellen

- We zetten ervaringskennis actief in – bijvoorbeeld rond psychische gezondheid, sekswork en genderidentiteit – en combineren die met vakkennis voor betere besluiten.
- We zorgen voor veilige plekken voor jongeren om hun identiteit te ontdekken en zichzelf te kunnen zijn, op school en in de wijk.
- We versterken initiatieven die de positie van transpersonen verbeteren, met toegankelijke zorg, goede ondersteuning en meer zichtbaarheid.

- We erkennen dat meedoen óók betekent dat je je lichaam op een natuurlijke manier kunt verzorgen. Daarom maken we Tilburg een borstvoedingsvriendelijke gemeente, waarin borstvoeding in de openbare ruimte vanzelfsprekend is.

Samen werken aan herstel en steun in de buurt

- We investeren in plekken die mensen helpen bij hun herstel en welzijn: denk aan herstelacademies, waar mensen leren omgaan met psychische problemen, respijthuizen als tijdelijke opvang voor mensen die zorg nodig hebben zodat mantelzorgers even tijd voor zichzelf krijgen, en wijksteunpunten met laagdrempelige hulp.
- We vinden dat iedereen de kans moet krijgen om in zijn eigen buurt te blijven wonen en de nodige ondersteuning te ontvangen, gedragen door de gemeenschap.
- Vooroordelen en stigma staan herstel en participatie in de weg. Daarom werken we aan het doorbreken van stigma's via campagnes, ervaringsdeskundigen en eerlijke gesprekken. Zo wordt hulp zoeken normaal en voelt niemand zich buitengesloten.

Diversiteit

In Tilburg kan en mag iedereen zichzelf zijn. D66 staat hier pal voor. We komen op voor inwoners die worden buitengesloten, gediscrimineerd of niet worden gehoord. Tilburg is een diverse gemeente, waar mensen met uiteenlopende achtergronden samenleven: met verschillende politieke opvattingen, etniciteiten, seksuele oriëntaties, zichtbare of onzichtbare beperkingen, inkomens en levenswijzen. D66 Tilburg is trots op deze dynamische samenleving.

Tegelijkertijd zien we dat intolerantie, agressie en geweld tegen groepen als lhbtqia+-personen toeneemt. Voor D66 Tilburg is dit onacceptabel. Dat vraagt om een stevige inzet van de gemeente, om rechten van minderheden te beschermen. Iemands levenswijze, etniciteit of seksuele geaardheid kan nooit ter discussie staan of leiden tot intolerantie, agressie of zelfs geweld. Waar racisme of discriminatie voorkomt, spreken we ons altijd uit, treedt de gemeente handhavend op en pakken we daders aan. Voor haat, uitsluiting of stigmatisering is geen enkele ruimte, niet op straat, niet online en ook niet in het publieke debat of de raadszaal. D66 Tilburg staat altijd voor het voeren van een respectvolle dialoog en genuanceerde voorlichting, maar niet wanneer het gaat om discriminatie, racisme, buitensluiting of geweld.

We zijn trots dat Tilburg is uitgeroepen tot 'Neuro-inclusieve gemeente 2024-2025' en is genomineerd als #DiversityCapital voor de Europese Inclusie- en Diversiteit Award. Maar we willen verder. Diversiteit en inclusie blijven een speerpunt. D66 Tilburg wil een stad waar iedereen zichzelf kan zijn, zich gehoord voelt en kansen krijgt. Diversiteit is geen einddoel, maar een kracht die Tilburg vooruithelpt. Samen bouwen we aan een stad die vrij, verbonden en inclusief is voor iedereen.

Vrijheid beschermen

- D66 Tilburg pakt ongelijkheid en racisme aan met de nieuwe beleidsnota Inclusie en de anti-discriminatieagenda. We versnellen initiatieven waar mogelijk en blijven organisaties als RADAR ondersteunen.

- We hebben bijzondere aandacht voor intersectionaliteit: het kruispunt van verschillende identiteiten zoals gender, afkomst, klasse en seksuele oriëntatie. Deze samenloop kan leiden tot heftigere of juist unieke vormen van uitsluiting. Daarom letten we erop dat beleid oog heeft voor deze gelaagdheid.
- Discriminatie kan zichtbaar zijn, bijvoorbeeld op basis van uiterlijk, maar ook onzichtbaar, zoals aannames over een beperking of het negatief beoordelen van feminie lichaamstaal. Wij pakken beide vormen aan. Aandacht voor alle vormen van diversiteit
- D66 Tilburg wil dat al het gemeentelijke beleid getoetst wordt op diversiteit en inclusie. We betrekken ervaringsdeskundigen actief bij het ontwikkelen van beleid. Hun kennis en ervaring zijn onmisbaar om beleid beter te laten aansluiten op de praktijk.
- D66 Tilburg ziet diversiteit als een kracht voor zowel de gemeente als de partij zelf. Een organisatie die een afspiegeling is van de samenleving brengt meer ervaringsdeskundigheid en verschillende perspectieven in bij beleid en bestuur. Zo vergroten we herkenning, draagvlak en vertrouwen.
- We koesteren organisaties die zich inzetten voor inclusie, zoals COC, Roze Maandag, Feniks, Speak Up! en Toegankelijk Tilburg. Zij zijn de voelsprietten van onze stad. We zorgen dat ze betrokken blijven bij relevant beleid en versterken de samenwerking met de gemeente en haar partners.
- Samen met onze partners werken we aan een diverse en toegankelijke stad en dorpen. Van een inclusief carnavalsfeest tot een toegankelijke kermis, en van inclusief personeelsbeleid tot bewustwording bij instellingen en bedrijven.

De vrijheid van vrouwen, mannen en genderminderheden

- D66 Tilburg wil een brede en harde aanpak van gendergerelateerd geweld, femicide en eerwraak. We zien erop toe dat de gemeente binnen het regionale programma Huiselijk Geweld en Kindermishandeling een proactieve aanpak hanteert.
- Vooruitlopend daarop zetten we in op bewustwordingscampagnes. Wijkagenten, jeugdzorg, huisartsen en hulpverleners worden beter getraind om signalen te herkennen en serieus te nemen.
- We pleiten voor structurele samenwerking tussen politie, zorg en woningcorporaties om herhaald geweld te voorkomen
- Voor slachtoffers moet er laagdrempelige, anonieme en veilige hulp beschikbaar zijn, met voldoende opvangplekken – zoals het recent geopende steunpunt Filomena. Daarnaast zorgen we voor goede nazorg voor mensen die geweld hebben meegemaakt.
- We willen ook inzetten op positieve voorbeelden zoals de campagne straatintimidatie die focust op wat je juist wél moet doen als omstander. We denken in het bijzonder dat het voor jongens en mannen belangrijk is dat ze in aanraking komen met gezonde mannelijke rolmodellen. We willen hiervoor een campagne ontwikkelen en zien kansen in samenwerking met Feniks en Emancipator.
- We monitoren het nieuwe actieplan Straatintimidatie, waarin we lessen willen meenemen uit de uitbreiding van strafbaarstelling in 2024.
- Vrouwen worden actief betrokken bij het ontwerpen van openbare ruimtes, zodat hun ervaringen en behoeften serieus worden meegenomen. Zo maken we Tilburg veiliger – voor iedereen.

De vrijheid van lhbtqia+

- Iedere Tilburger moet zichzelf kunnen zijn. D66 Tilburg zet zich in voor een stevige aanpak van geweld en discriminatie tegen de lhbtqia+-gemeenschap. Inwoners moeten zich veilig voelen om melding of aangifte te doen, en kunnen rekenen op een daadkrachtige opvolging.

- D66 Tilburg inzet op structurele monitoring van veiligheid van lhbtqia+ personen in de stad, bijvoorbeeld via periodiek onderzoek of meldingscijfers.
- D66 Tilburg wil dat in de gemeentelijke dienstverlening een open en betrouwbare houding richting de regenbooggemeenschap wordt aangenomen. We willen dat de gemeente Tilburg haar systemen, formulieren en brieven inclusiever maakt. Bijvoorbeeld door meer ruimte te maken voor de keuzeoptie 'm/v/x/anders', of voor ruimte voor meer dan twee ouders/verzorgers, of door bijvoorbeeld niet langer alleen maar te spreken over vader en/of moeder.
- We stimuleren scholen om structureel aandacht te besteden aan seksuele voorlichting en diversiteit.
- Zichtbaarheid in de openbare ruimte draagt bij aan acceptatie. Tilburg blijft een stad waar regenboogkleuren gezien mogen worden en op andere manieren diversiteit zichtbaar is.
- Daarnaast steunen we initiatieven zoals het Lesbisch Lentefeest en de Queergeschiedeniswandelingen, die bijdragen aan kennis, ontmoeting en zichtbaarheid. Oog voor culturele diversiteit en internationale inwoners
- D66 Tilburg erkent de invloed van het koloniale verleden op onze samenleving. We willen dat hier blijvend aandacht voor is, bijvoorbeeld via stadswandelingen, educatieve activiteiten en toelichtende naambordjes in de stad. We willen ook dat dit onderdeel is van onderwijs en erfgoedbeleid.
- We hebben ook oog voor de positie van internationale inwoners, zoals studenten en internationale medewerkers waaronder arbeidsmigranten. We stimuleren organisaties zoals de Tilburg International Club, stichting Barka en internationale studentenverenigingen.
- We vragen blijvend aandacht voor meertalige communicatie en toegankelijke informatievoorziening, afgestemd op de behoeften van deze groepen.
- We stimuleren laagdrempelige taalcursussen en ontmoetingsprogramma's om internationale inwoners sneller te laten meedoen

De vrijheid van mensen met een beperking

- Tilburg voert het VN-verdrag Handicap actief uit, zodat mensen met een beperking volwaardig kunnen deelnemen aan alle aspecten van het stadsleven.
- Toegankelijkheid is een basisvoorwaarde. Bij elk fysiek project willen we dat er een toegankelijkheidscheck plaatsvindt. We zetten bij woningen en evenementen in op prikkelarme alternatieven.
- De communicatie van de gemeente moet voldoen aan de WCAG-richtlijnen: waarneembaar, bedienbaar, begrijpelijk en robuust. Zo blijft Tilburg ook digitaal inclusief. Dit geldt ook voor apps.

Tilburg is een neuro-inclusieve gemeente

- Mensen verschillen in hoe ze denken, leren en informatie verwerken. Dit is een natuurlijke variatie. D66 Tilburg wil dat er in de volle breedte aandacht is voor neurodivergentie. We spreken liever over verschillen tussen mensen dan over labels. Waar nodig gebruiken we termen als autisme, ADHD, dyslexie en hoogbegaafdheid om aan te sluiten bij bestaande beleidskaders.
- We blijven de subsidiëring van het regionale programma voor meer- en hoogbegaafdheid voortzetten, zodat talentvolle inwoners zich kunnen blijven ontwikkelen.

Asiel en arbeidsmigratie

Als iemand om hulp vraagt, steek je de hand uit en help je mensen. Dat kan en mag nooit illegaal worden. Wat D66 Tilburg betreft stropen we de mouwen op en gaan we aan de slag om de opvangcrisis in Nederland op te lossen. Om te zorgen dat vluchtelingen en statushouders snel een volwaardig bestaan krijgen in onze Tilburgse maatschappij. Daarbij maken we in Tilburg geen onderscheid tussen waar je vandaan komt. Met samenleven, taallessen en werk vanaf dag één en een goede integratie in de buurten en wijken zorgen we dat het prettig leven is voor nieuwe Tilburgers en de buurt waar ze onderdeel van uitmaken.

We zorgen dat arbeidsmigranten (hierna: internationale medewerkers) een fatsoenlijke plek krijgen om te wonen. Op zowel grotere als kleinere locaties in de stad werken we aan woningen voor degenen die onze economie draaiende houden terwijl de rest van Nederland slaapt.

We bouwen niet alleen aan grootschalige hotelvoorzieningen die het woningtekort op korte termijn oplossen, maar gaan bouwen voor internationale medewerkers die voor lange tijd in Tilburg willen blijven. Daarom pleiten we voor de oprichting van een woningcorporatie die zich specifiek op deze bewoners van onze gemeente richt. Daar horen ook taallessen, begeleiding en afspraken met werkgevers bij. Op lange termijn ontwikkelen we onze economie zo, dat we in de toekomst minder afhankelijk zijn van laagbetaalde internationale medewerkers en meer ruimte creëren voor internationale kenniswerkers.

Samenleven en integratie

- In Tilburg ben je welkom vanaf dag één. Daar hoort goede begeleiding, werk en integratie in de buurt bij vanaf het eerst moment.
- We continueren de inzet en vergroten de positieve aandacht rond de successen van het programma Welkom in Tilburg.
- We onderzoeken de mogelijkheid om het integratietraject van statushouders in onze gemeente verder te integreren. Graag zien we een buddy voor de duur van het gehele integratietraject: van toewijzing aan de gemeente Tilburg tot en met het vinden van een zelfstandige woning.
- We maken werk van werk en onderwijs voor iedereen die we vanaf dag één opvangen. We creëren de juiste randvoorwaarden voor bedrijven en organisaties die willen werken met vluchtelingen en statushouders.

Asiel en migratie

- We staan achter de Spreidingswet en nemen als grootste gemeente in de regio onze verantwoordelijkheid voor opvanglocaties.
- Er moeten meer opvangplekken komen voor alleenstaande minderjarige vluchtelingen in onze gemeente en die plekken gaan we structureel borgen.
- We continueren de aanpak die onderzoekt welke kansrijke locaties er zijn voor opvang in Tilburg en steunen het idee van het mengen van doelgroepen.
- We zorgen voor meer structurele middelen om de asielketen in onze gemeente te versterken.
- Zolang als de oorlog duurt blijven we schouder aan schouder staan met Oekraïense vluchtelingen. Ook derdelanders zijn wat D66 Tilburg betreft welkom en worden niet gedwongen uitgezet. We realiseren zoveel bedden als nodig is volgens onze taakstelling

Asiel en arbeidsmigratie

Als iemand om hulp vraagt, steek je de hand uit en help je mensen. Dat kan en mag nooit illegaal worden. Wat D66 Tilburg betreft stropen we de mouwen op en gaan we aan de slag om de opvangcrisis in Nederland op te lossen. Om te zorgen dat vluchtelingen en statushouders snel een volwaardig bestaan krijgen in onze Tilburgse maatschappij. Daarbij maken we in Tilburg geen onderscheid tussen waar je vandaan komt. Met samenleven, taallessen en werk vanaf dag één en een goede integratie in de buurten en wijken zorgen we dat het prettig leven is voor nieuwe Tilburgers en de buurt waar ze onderdeel van uitmaken.

We zorgen dat arbeidsmigranten (hierna: internationale medewerkers) een fatsoenlijke plek krijgen om te wonen. Op zowel grotere als kleinere locaties in de stad werken we aan woningen voor degenen die onze economie draaiende houden terwijl de rest van Nederland slaapt.

We bouwen niet alleen aan grootschalige hotelvoorzieningen die het woningtekort op korte termijn oplossen, maar gaan bouwen voor internationale medewerkers die voor lange tijd in Tilburg willen blijven. Daarom pleiten we voor de oprichting van een woningcorporatie die zich specifiek op deze bewoners van onze gemeente richt. Daar horen ook taallessen, begeleiding en afspraken met werkgevers bij. Op lange termijn ontwikkelen we onze economie zo, dat we in de toekomst minder afhankelijk zijn van laagbetaalde internationale medewerkers en meer ruimte creëren voor internationale kenniswerkers.

Samenleven en integratie

- In Tilburg ben je welkom vanaf dag één. Daar hoort goede begeleiding, werk en integratie in de buurt bij vanaf het eerst moment.
- We continueren de inzet en vergroten de positieve aandacht rond de successen van het programma Welkom in Tilburg.
- We onderzoeken de mogelijkheid om het integratietraject van statushouders in onze gemeente verder te integreren. Graag zien we een buddy voor de duur van het gehele integratietraject: van toewijzing aan de gemeente Tilburg tot en met het vinden van een zelfstandige woning.
- We maken werk van werk en onderwijs voor iedereen die we vanaf dag één opvangen. We creëren de juiste randvoorwaarden voor bedrijven en organisaties die willen werken met vluchtelingen en statushouders.

Asiel en migratie

- We staan achter de Spreidingswet en nemen als grootste gemeente in de regio onze verantwoordelijkheid voor opvanglocaties.
- Er moeten meer opvangplekken komen voor alleenstaande minderjarige vluchtelingen in onze gemeente en die plekken gaan we structureel borgen.
- We continueren de aanpak die onderzoekt welke kansrijke locaties er zijn voor opvang in Tilburg en steunen het idee van het mengen van doelgroepen.
- We zorgen voor meer structurele middelen om de asielketen in onze gemeente te versterken.
- Zolang als de oorlog duurt blijven we schouder aan schouder staan met Oekraïense vluchtelingen. Ook derdelanders zijn wat D66 Tilburg betreft welkom en worden niet gedwongen uitgezet. We realiseren zoveel bedden als nodig is volgens onze taakstelling.

- D66 Tilburg wil dat er gericht gemeentelijk beleid komt voor veilige opvang van vluchtelingen uit de regenbooggemeenschap. De gemeente Tilburg zoekt actief de samenwerking met het COA en (regionale) AZC's om opvangplekken voor regenboogvluchtelingen in Tilburg mogelijk te maken. Hierbij wordt er extra gelet op de kwetsbaarheid van deze doelgroep en moet de veiligheid van deze opvangplek voor hen worden gewaarborgd.

Internationale medewerkers

- D66 Tilburg wil dat er een woningcorporatie komt voor internationale medewerkers.
- We hebben nog een grote opgave om woonruimte te creëren voor internationale medewerkers en steunen de koers van de afgelopen jaren. Wel zijn we kritisch op de tijdelijkheid van logies voorzieningen en gaan we werken aan een plan waarin lange termijn wooneenheden de standaard worden.
- Daarvoor is het van groot belang dat we afspraken maken met werkgevers: als je in Tilburg komt werken is registratie in de RNI (korte termijn) en BRP (lange termijn) verplicht. Voor langere termijn woonvoorzieningen gaan we op zoek naar locaties die beter gevestigd zijn in de stad en zorgen voor meer binding met de samenleving. Dit kunnen ook woonvoorzieningen op kleinere schaal zijn.
- We gaan programma's aanbieden die ervoor zorgen dat internationale medewerkers makkelijker onderdeel worden van de lokale maatschappij. Denk aan gratis taallessen en ontmoetingsmogelijkheden met de buurt en bewoners uit de stad en de dorpen.
- Samen met het bedrijfsleven gaan we doelen stellen die bij moeten dragen aan betere arbeidsvoorwaarden voor internationale medewerkers. Daar maken we als Tilburg een statement mee en profileren we ons als een gemeente die excelleert in goed werkgeverschap (zie ook hoofdstuk *Economie*).
- We onderzoeken de mogelijkheid om ook op kleinere schaal beheer mogelijk te maken.
- We sluiten een convenant met uitzendbureaus waarin we de voorwaarden voor woningen (zowel voor kort als lang verblijf) ruim boven de Roemernorm stellen en gelijk zijn aan die voor zelfstandige studentenwoningen.
- Ondanks de wettelijke verplichting zien we in de praktijk helaas nog te vaak dat arbeid en woning aan elkaar verbonden zijn. Als gemeente zorgen we ervoor dat dat in de toekomst niet meer voorkomt.

Hoofdstuk 6

Veilig en betrouwbaar

Veilig en betrouwbaar

Mobiliteit voor de toekomst

D66 Tilburg investeert in de mobiliteit van de toekomst. Dat doen we door te werken aan een gemeente die is vormgegeven om mensen in beweging te krijgen. Daarom prioriteren we de wandelaar, de fietser, het openbaar vervoer en deelmobiliteit in onze stad en dorpen. We zetten verder in op het herinrichten van de parkeerruimte in onze stad. Met die transitie zorgen we niet alleen voor een gezondere, duurzamere en veiligere omgeving maar maken we ook de groei van het aantal woningen in onze gemeente mogelijk. Wat D66 Tilburg betreft betekent dit dat nieuwe woonvormen zonder parkeervergunning, maar met eigen deelmobiliteit, mogelijk moeten zijn.

We zetten in op de verandering van parkeren en logistiek in onze stad. Voor parkeren worden centrale hubs aangelegd waarmee we toekomstige woningbouw mogelijk maken en een rem zetten op parkeren aan de straat. We zorgen dat de parkeertarieven aansluiten bij het gebied en de waarde die dat gebied (en de ruimte op straat) heeft. Zo wordt het aantrekkelijker om te voet, met de fiets of het openbaar vervoer naar de stad te komen en blijft de stad bereikbaar voor degenen die geen andere optie hebben dan met de auto komen. Er moeten veel meer mogelijkheden voor deelmobiliteit in onze gemeente bijkomen.

Autorijden maken we minder aantrekkelijk in de stad binnen de ringbanen. We zetten in op lagere maximumsnelheden, smallere opbouw van wegen en andere maatregelen die ervoor moeten zorgen dat (te) hard rijden onaantrekkelijk wordt. Voor het openbaar vervoer en HOV-busverbindingen komt juist meer ruimte. Oversteekpunten voor de voetganger en de fietser krijgen een prominentere plek in het ontwerp van nieuwe wegen.

Ruimte om jezelf duurzaam te verplaatsen

- Het verkeersplan in Tilburg passen we aan door het ringbanenstelsel te veranderen. Zo halen we veel autoverkeer weg op de drukste plekken in de stad.
- We investeren extra in het betrouwbaar maken en houden van ons openbaar vervoer. Dat betekent meer busbanen waar nodig en voorrang voor de bus.
- We investeren in de uitbreiding van Station Tilburg Universiteit.
- In Udenhout of Berkel-Enschot moet een treinstation of nieuwe bus-hub worden gerealiseerd.
- Door extra te investeren in de ruimte voor de fiets en de voetgangers en zorgen we ervoor dat voetgangers en fietsers meer voorrang krijgen in het verkeer.
- We onderzoeken waar betere oversteekplaatsen voor de voetgangers en fiets noodzakelijk zijn en gaan aan de slag met snel te realiseren locaties.
- Door de snelheid op de ringbanen naar 50 km/h en binnenstedelijke wegen naar 30 km/h te verlagen werken we aan veiligheid en de leefbaarheid.
- We onderzoeken de mogelijkheid om oversteektijden voor voetgangers en fietsers te verlengen ter bevordering van veiligheid en ontmoediging van autogebruik.
- D66 Tilburg is voorstander van autoluwe zones in onze stad. Ook vinden we dat waar het kan, autovrij als optie moet worden onderzocht. Denk aan de binnenstad, zones rondom scholen en openbare ruimte in woonwijken.

Parkeren in de toekomst

- D66 continueert de inzet op minder parkeren op straat en meer parkeren in parkeergarages in de stad. Adressen die op dit moment een straatvergunning hebben, behouden die vergunning.
- Er moeten in Tilburg extra oplaadpunten voor de elektrische auto komen. In parkeergarages komt op elke parkeerplek een oplaadmogelijkheid.
- We onderzoeken de mogelijkheid om parkeergarages in te zetten als energie hubs voor de omliggende buurten.
- Om ruimte en groen toe te voegen in de stad transformeren we parkeervakken op straat.
- Om het gebruik van fossiele brandstoffen te ontmoedigen, maken we het parkeren van elektrische voertuigen in het centrum goedkoper.
- Het moet makkelijker worden om kabelgoten te realiseren voor het opladen van elektrische voertuigen in de stad, bij parkeren aan de straat, makkelijker te maken. Daarvoor stellen we budget beschikbaar.
- We onderzoeken hoe ons parkeerbeleid moet worden aangescherpt om woningbouw te bespoedigen.

Duurzame mobiliteit

- D66 Tilburg wil een slimme en schone stadslogistiek. Goederen worden aan de stadsrand gebundeld en leggen de laatste kilometers af met elektrische voertuigen of fietsen.
- D66 Tilburg maakt werk van betere deelmobiliteit door te investeren in deelauto's en deelfietsen op logische plekken in de stad. Zo wordt het makkelijker om zonder eigen auto te wonen en reizen.
- Voor de bevoorrading van winkels onderzoeken of dat met kleinere (elektrische) vrachtwagens of bestelbussen kan en welke voorwaarden we daaraan moeten stellen zodat het de bevoorrading niet hindert.
- Bij de komst van nieuwe vervoermiddelen, zoals deelscooters of fatbikes, in het straatbeeld streven we ernaar sneller te reageren en hiervoor de benodigde ruimte aan te passen of de regelgeving te wijzigen.

Veiligheid door vrijheid, vertrouwen en verbinding

Veiligheid is voor D66 Tilburg een essentiële voorwaarde voor vrijheid, vertrouwen en verbondenheid in onze stad. Veiligheid betekent ook: jezelf kunnen zijn, zonder angst voor uitsluiting, haat of geweld. lhbtqia+-personen, vrouwen en andere groepen krijgen nog te vaak te maken met intimidatie, discriminatie of zelfs structureel geweld, zoals femicide. D66 Tilburg staat pal voor de vrijheid en veiligheid van iedereen. We maken ons sterk voor een samenleving waarin haat geen plek heeft – niet op straat, niet online, nergens.

Wij geloven dat echte veiligheid ontstaat door verbinding en preventie, niet zozeer door controle en repressie. We kiezen voor een samenleving die kansen biedt, waar bewoners, politie en maatschappelijke partners samenwerken. Tegelijkertijd zijn duidelijke grenzen nodig om ondermijning, intimidatie en geweld tegen te gaan. Transparantie, proportionaliteit en respect voor privacy staan bij ons centraal.

Een te harde aanpak kan leiden tot wantrouwen en uitsluiting. Daarom koppelt D66 Tilburg veiligheid aan respect voor mensenrechten, rechtvaardigheid en gelijke kansen. We kiezen voor een integrale aanpak waarin zorg, onderwijs en handhaving samenwerken tegen ondermijning, verslaving en kansenongelijkheid. Veiligheid begint bij het mogelijk maken van een gewoon leven, dicht bij de wijk en gebaseerd op vertrouwen. We investeren in preventie, jongerenwerk, sport en cultuur, en handhaven met oog voor mensenrechten. Zo bouwen we aan een Tilburg waar vrijheid en veiligheid samenkomen.

Veiligheid begint in de wijk

- D66 wil dat de samenwerking tussen boa's, wijkagenten en buurtteams wordt versterkt zodat veiligheid dichtbij en herkenbaar wordt georganiseerd.
- We continueren en investeren in de integrale aanpak, waarbij zorg, onderwijs, werk en veiligheid samenkomen.
- Door de ondersteunen wijkgerichte preventieprogramma's via sport, cultuur en jongerenwerk voorkomen we dat jongeren afglijden in de criminaliteit.

Femicide en intieme terreur

- Veel signalen van intieme terreur worden pas zichtbaar als het te laat is. De gemeente investeert daarom in preventie, vroegsignalering en voorlichting via scholen, huisartsen, jongerenwerk en wijkteams.
- D66 wil dat de gemeente regie neemt op een sluitende netwerkaanpak, waarin politie, Veilig Thuis, jeugdzorg, woningcorporaties en zorgaanbieders beter samenwerken. Duidelijke afspraken zijn daarbij cruciaal.
- De gemeente zorgt voor voldoende opvangplekken, maatwerkoplossingen en versnelling in de toegang tot een zelfstandige woning. Ook specifieke groepen zoals lhbtqia+-personen, mannen of slachtoffers met een afhankelijke verblijfsstatus krijgen passende ondersteuning.
- Intieme terreur en femicide zijn geen incidenten, maar het gevolg van patronen van controle en geweld. De gemeente versterkt samenwerking en vroegtijdige signalering en pakt plegers aan met gedragsinterventies.

Veiligheid voor iedereen

- Geweld en intimidatie tegen lhbtqia+-personen, vrouwen en andere kwetsbare groepen pakken we aan. Op straat, online en in de wijk, met gerichte maatregelen, handhaving op hotspots en bescherming van de persoonlijke levenssfeer.
- We versterken laagdrempelige meldpunten én zorgen voor voldoende opvolging: meldingen moeten serieus genomen worden en leiden tot actie.
- Door te investeren in veilige ontmoetingsplekken en initiatieven die zorgen voor zichtbaarheid, acceptatie en steun zorgen we dat minder mensen zich buitengesloten voelen.
- We werken samen met scholen, sportverenigingen en jongerenorganisaties aan bewustwording en respectvolle omgangsvormen, zodat iedereen zich veilig en welkom voelt, ongeacht gender of seksuele oriëntatie.

Vuurwerkvrije stad met ruimte voor viering

- We staan pal achter het vuurwerkverbod in Tilburg ter bescherming van mens, dier en milieu.
- Tijdens Oud & Nieuw vieren Tilburgers samen in veilige en feestelijke alternatieven, zoals lasershows en wijkvieringen die met bewoners worden georganiseerd.
- Met onze veiligheidspartners werken we aan een gerichte aanpak om voor en tijdens de jaarwisseling overlast door al het vuurwerk hard aan te pakken.

Een eerlijke en toekomstgerichte drugsaanpak

- D66 Tilburg steunt gereguleerde wietteelt en is trots op de positie van Tilburg als voorloper in het landelijke wietexperiment. We zetten graag een stap extra om hier een succes van te maken.
- We stimuleren innovaties zoals 'drive-in coffeeshops' aan de stadsrand om eventuele overlast te verminderen en zijn voor een uitbreiding van 11 naar 13 coffeeshops.

Weerbare democratie: aanpak ondermijning en extremisme

- De brede aanpak van ondermijnende criminaliteit wordt versterkt, met aandacht voor zowel opsporing en handhaving als de sociale oorzaken, zoals armoede en kansenongelijkheid. Door preventie en hulpverlening te combineren met repressie ontstaat een weerbare stad.
- Radicalisering, extremisme en antidemocratische bewegingen worden bestreden met een zorgvuldige en stevige aanpak gericht op preventie en deradicalisering.
- We ondersteunen ex-gedetineerden en jongeren zonder perspectief met begeleiding richting een woning, werk en opleiding.

Slimme regels voor een veilige leefomgeving

- Boa's krijgen de bevoegdheden die nodig zijn om effectief op te treden, binnen een helder kader dat transparantie en proportionaliteit waarborgt.
- We intensiveren het voorkomen van rijden onder invloed via samenwerking met horeca en handhaving.
- Slimme camera's en geluidsdetectie kunnen tijdelijk worden ingezet bij overlast, binnen duidelijke kaders voor privacy en toezicht.

Een democratie die werkt voor iedereen

D66 kiest voor een democratie die werkt voor mensen. We bouwen een samenleving waarin niemand wordt buitengesloten en iedereen invloed kan uitoefenen, in de wijk, buurt, in de dorpen en de stad. We zorgen dat iedereen die wordt benadeeld zijn rechten kan uitoefenen. We versterken de journalistiek en beschermen het vrije woord. Omdat transparantie essentieel is om te weten hoe we worden vertegenwoordigd en of participatie werkt, is openheid de norm bij de overheid. Dit is het Nederland waar je vrij en veilig leeft. Waar je gehoord wordt, je nooit alleen staat en we samen bouwen aan de toekomst.

Democratie is ook kwetsbaar. D66 versterkt onze rechtsstaat tegen dreigingen: buitenlandse regimes die ons met desinformatie aanvallen, criminelen die onze stad ondermijnen en populistten die de verdeeldheid zaaien en het vertrouwen in instituties afbreken.

De rechtsstaat beschermt iedereen en daarom staan we pal voor de rechten van vrouwen en lhbtqia+-personen, tegen elke vorm van discriminatie en uitsluiting.

Toegang tot recht

- Iedere Tilburg moet terecht kunnen bij een gemeentelijk loket voor gratis of betaalbare eerste juridische ondersteuning, bijvoorbeeld bij huurproblemen, schulden of arbeidskwesties. D66 wil daarom meer punten waar mensen zonder afspraak terecht kunnen voor hulp, te beginnen in kwetsbare wijken.
- D66 wil een vrouwenrechtswinkel in Tilburg: gratis juridische steun voor vrouwen die ongelijkheid ervaren bij huiselijk geweld, discriminatie, een arbeidsconflict, of scheiding. Want gelijke rechten krijg je niet, die moet je opeisen.
- Om huurders snel en laagdrempelig hulp te geven misstanden en oneerlijke praktijken op de woningmarkt, wil D66 in Tilburg een doorontwikkeling van het Huurteam.

Lokale levendige democratie

- Een gezonde democratie betreft iedereen. We versterken de stem van ondervertegenwoordigde groepen, zoals jongeren en mensen met een praktische opleiding, zodat hun ideeën en ervaringen echt meetellen.
- Door het college uit te breiden vergroten we de bestuurlijke slagkracht, met meer aandacht voor de wijken en minder werkdruk.
- Sterke waakhonden van de democratie beschermen mensen en kwetsbare belangen, tegen onrecht en willekeur. Tilburg wil de positie van deze lokale organisaties, zoals de Rekenkamer, versterken.
- Agressie en intimidatie van politieke ambtsdragers is onacceptabel. Bij de aanpak van (online) agressie tegen politieke ambtsdragers besteden we extra aandacht aan vrouwen, mensen met een migratieachtergrond en lhbtqia+'ers.
- De politiek gaat vaker naar inwoners toe. We organiseren vaste spreekuren voor de burgemeester en wethouders.
- We experimenteren met nieuwe vormen van participatie en besluitvorming, zoals vormen van online inspraak en het recht van burgeramendement, waarbij mensen aanpassingen op een raadsvoorstel kunnen indienen.
- Er komt meer democratische controle op de veiligheidsdriehoek, en veiligheidsregio's worden transparanter in hun werkzaamheden en leggen verantwoording af aan de betrokken gemeenteraden.

Van participatie naar partnerschap

- Tilburg wordt sterker als inwoners verantwoordelijkheid nemen voor het geheel, en niet alleen denken vanuit hun eigen belang. Zo bouwen we samen aan een stad die van iedereen is. We werken daarom aan samenwerken in plaats van participeren.
- We voeren vaker het gesprek met de stad over belangrijke onderwerpen, zodat inwoners actief kunnen meedenken over de toekomst van Tilburg. D66 wil kansen creëren voor inwoners met positieve ideeën die passen bij de koers van onze stad en dorpen, en deze initiatieven actief ondersteunen.

- Woningzoekenden krijgen overal waar mogelijk een stem. D66 wil zorgen dat hun perspectief en belangen zwaar meewegen bij keuzes over wonen en bouwen.
- D66 wil kinderrechten en jongerenparticipatie versterken, zodat jonge Tilburgers niet alleen leren over democratie, maar er ook actief aan kunnen deelnemen. .

Lokale journalistiek

- D66 versterkt de onderzoeksjournalistiek en de lokale media door het continueren van het lokale mediafonds, zodat journalisten de overheid scherp kunnen blijven controleren.
- Lokale publieke omroepen krijgen meer middelen om desinformatie te bestrijden.
- De gemeente werkt actief aan open data, transparante communicatie en verzoeken om informatie zodat inwoners en journalisten eenvoudig toegang hebben tot publieke informatie.

Een weerbare maatschappij

Toenemende geopolitieke spanningen, hybride dreigingen, klimaatverandering en het risico op langdurige stroomuitval zijn een risico voor Tilburg en vragen om een sterke en samenhangende aanpak. D66 Tilburg wil dat onze stad voorbereid is op deze ontwikkelingen door te investeren in zowel de maatschappelijke weerbaarheid als de veerkracht van onze samenleving. De gevolgen van een crisis worden uiteindelijk lokaal gevoeld bij onze inwoners, bedrijven en instellingen. Daarom heeft de gemeente een sleutelrol in het beschermen van de openbare orde, het waarborgen van crisisbeheersing en het versterken van het onderlinge vertrouwen. D66 Tilburg zet in op samenwerking tussen inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en de overheid, zodat Tilburg niet alleen kan reageren op crisissituaties, maar er ook sterker uitkomt.

Continuïteit van de gemeenteorganisatie

- D66 wil dat de gemeente waarborgt dat democratische processen, zoals verkiezingen, beraadslaging, besluitvorming en demonstraties, altijd kunnen doorgaan.
- De gemeente brengt essentiële bedrijfsprocessen, zoals het uitbetalen van uitkeringen en het waarborgen van openbare orde en veiligheid, duidelijk in beeld. Voor deze processen worden stevige waarborgen vastgelegd om de continuïteit te garanderen
- We zorgen dat de gemeentelijke informatievoorziening robuust en bereikbaar is, zowel online als offline, zodat inwoners ook bij storingen goed geïnformeerd blijven.
- Tilburg maakt heldere afspraken met ict-leveranciers en cloudaanbieders over bescherming tegen cyberaanvallen en hacks, inclusief detectie- en responsprocedures.
- Gevoelige gegevens worden uitsluitend opgeslagen op dataservers op Europees grondgebied, in lijn met strenge privacy- en veiligheidsnormen.

Maatschappelijke veerkracht

- De gemeente brengt lokale maatschappelijke én formele en informele netwerken in beeld. We investeren in de sociale infrastructuur in de wijken, met speciale aandacht voor inwoners die minder zelfredzaam zijn, zoals alleenstaande ouders, mensen met een beperking, ouderen, statushouders en vluchtelingen.
- We faciliteren en ondersteunen participatieprojecten en burgerinitiatieven in wijken en buurten, zodat burens elkaar beter leren kennen en de samenredzaamheid wordt vergroot.

Zelfredzaamheid in de stad en de dorpen

- Met heldere voorlichting en risicocommunicatie krijgen inwoners en bedrijven concreet handelingsperspectief: wat kunnen zij doen om zich voor te bereiden op, en te handelen bij, langdurige verstoringen.
- In samenwerking met partners faciliteren we trainingen in eerste hulp en andere crisisvaardigheden voor inwoners, vrijwilligers en leden van (sport)verenigingen. Zo vergroten we de paraatheid en betrokkenheid in onze stad.
- De gemeente en de veiligheidsregio stimuleren brede maatschappelijke oefeningen, waarbij inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers actief deelnemen. Zo oefenen we samen voor scenario's die ons kunnen treffen, en bouwen we aan een sterk en verbonden Tilburg.

Tilburg in de regio en de wereld

Onze gemeente is internationaal in haar samenstelling en ambitie: duizenden Tilburgers hebben wortels in andere delen van de wereld, en juist die diversiteit maakt ons sterk, creatief en verbonden. D66 wil dat Tilburg de samenwerking zoekt in de regio, in Nederland en in Europa, om kennis te delen, kansen te benutten en gezamenlijke uitdagingen aan te pakken.

Die internationale houding betekent ook dat we niet weggijken als er elders in de wereld onrecht of geweld is. Wat er in andere landen gebeurt, raakt onze inwoners direct, via familie, vrienden of de wereld om ons heen. Daarom wil D66 dat Tilburg waar mogelijk bijdraagt aan vrede, vrijheid en solidariteit, en actief meedoet aan initiatieven die onze stad en de wereld sterker en menselijker maken.

Tilburg in de regio

In de regio

- Tilburg is een stad met regionale verantwoordelijkheid. We werken samen met omliggende gemeenten en partners om de grote opgaven tijd aan te pakken op een actieve, verbindende manier. D66 wil sterke regionale samenwerking, waarin Tilburg actief bijdraagt aan gezamenlijke oplossingen en als betrouwbare partner verantwoordelijkheid neemt.
- D66 wil goede controle door de gemeenteraad, zodat de raad ook bij regionale samenwerkingsverbanden zijn democratische rol kan uitoefenen.
- D66 wil dat inwoners en organisaties worden betrokken, zodat regionale besluiten beter aansluiten bij wat er in Tilburg leeft.

Europa

Europa is onze belangrijkste politieke en economische gemeenschap. Tilburg profiteert van de open interne markt, Europese samenwerking op het gebied van innovatie, duurzaamheid en mensenrechten.

- Europa is een waardengemeenschap. Daarom wil D66 ook in Europees verband samenwerken aan democratie, rechtsstaat en vrijheid.
- D66 wil dat Tilburg actief deelneemt aan Europese netwerken en partnerschappen om kennis, innovatie en goede voorbeelden te delen.

- We benutten Europese fondsen om projecten voor duurzaamheid, mobiliteit, digitalisering en inclusie mede te financieren.
- D66 ziet Europese samenwerking als een kans om de Tilburgse economie te versterken, internationale handel te bevorderen en innovatieclusters en start-ups te stimuleren.
- D66 wil dat Europese initiatieven en projecten zichtbaar worden voor Tilburgers, zodat iedereen kan meedoen en profiteren van wat Europa te bieden heeft.

Gaza en Israël

D66 veroordeelt de continue en grove schendingen van het internationaal recht door Israël. Ook veroordelen we de terroristische aanslag door Hamas op 7 oktober 2023. De genocide in Gaza, de grootschalige vernietiging, het vermoorden en uithongeren van de Palestijnen, en het geweld tegen de Palestijnen door Israëlische kolonisten op de Westelijke Jordaanoever moeten onmiddellijk stoppen. Deze misdaden moeten bestraft worden. Wij pleiten voor een onmiddellijk en duurzaam staakt-het-vuren, ongehinderde humanitaire toegang onder VN-vlag (inclusief structurele steun aan UNRWA) en vrijlating van alle gijzelaars. Nederland moet de gehele regering-Netanyahu sanctioneren, per direct stoppen met de export van wapens en dual-use goederen die mogelijk bijdragen aan het geweld in Gaza, de import verbieden van goederen uit de bezette gebieden en per direct het EU-associatieverdrag opschorten. Vrede begint met gelijke rechten. De onwettige bezetting van de Palestijnse gebieden moet worden beëindigd. Nederland moet nu de Palestijnse staat erkennen en het Palestijnse recht op zelfbeschikking bevestigen. Ook op lokaal niveau tonen we solidariteit. Tilburg vangt waar mogelijk zieke en gewonde Gazanen op en steunt initiatieven die hulp en steun bieden aan de getroffen van dit geweld.

Oekraïne

D66 Tilburg blijft onvoorwaardelijk achter het Oekraïense volk staan in hun strijd voor vrijheid, democratie en zelfbeschikking. De brute agressie van Rusland is niet alleen een aanval op een soeverein land, maar ook op de waarden die wij in Europa delen. D66 steunt een snellere toetreding van Oekraïne tot de Europese Unie. Zo geven we het land dat vecht voor vrijheid en democratie uitzicht op een Europese toekomst. Wij pleiten voor blijvende humanitaire hulp, opvang van vluchtelingen en samenwerking met lokale en internationale partners om wederopbouw te ondersteunen. Tilburg toont zich solidair door ruimte te bieden aan Oekraïense gezinnen, hen te helpen integreren en hen kansen te geven om hier een veilig en waardig bestaan op te bouwen.

Financiën

Tilburg groeit en verandert. Dat vraagt om een gemeente die durft te investeren in de toekomst van onze stad. D66 Tilburg kiest voor vernieuwing, innovatie en de grootstedelijke transitie, met daarbij een financieel gezonde, betrouwbare en transparante overheid. Ook als er onzekerheid is, blijven we koersvast in onze ambitie om Tilburg verder te ontwikkelen. We zorgen voor een sluitende begroting, maar laten kansen voor duurzame groei en brede welvaart niet liggen. De woningbouwopgave en bijbehorende transitie van de stad rechtvaardigen extra investeringen in de stad, waarvoor we inkomsten vergroten, reserves inzetten en vermogen aantrekken.

Onze uitgangspunten bij uitgaves

- Nieuwe plannen zijn doelmatig en financieel onderbouwd. Onze begroting is sluitend en schulden blijven beheersbaar.
- Investeringsen doen we altijd met kwaliteit. Of het nu gaat om woningbouw, duurzaamheid, mobiliteit en sociale basis.
- Brede welvaart is ons kompas. Beleidskeuzes worden niet alleen beoordeeld op kosten, maar ook op hun bijdrage aan welzijn, duurzaamheid, gezondheid en gelijke kansen.
- Met volle inzet op preventie en innovatie werken we nu aan het welzijn van alle Tilburgers in de toekomst. Hiermee maken we kosten voor zorg toekomstbestendig en beheersbaar.
- Inwoners moeten kunnen zien waar hun geld naartoe gaat. D66 wil een begrijpelijke, toegankelijke en digitale begroting en realisatie.
- Belastingen en heffingen worden eerlijker ingericht: duurzame keuzes worden beloond, vervuilende activiteiten juist ontmoedigd.

De financiële toekomst

- Tilburg moet groeien met 30.000 woningen tot 2040. Dat vraagt om forse investeringen op woningbouw, maar ook infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen zoals extra scholen.
- De huidige omvang van onze woonlasten (de laagste van de grootste steden) en de daarmee samenhangende opbrengst verhoudt zich niet tot deze opgave. Het is daarom nodig de financiële huishouding klaar te maken voor groei en de toekomst.
- D66 staat volledig achter het waarmaken van onze ambities. Dat vereist moed en het nemen van verantwoordelijkheid. Het verhogen van de OZB naar het gemiddelde van de grote steden is daarom een logische en verantwoorde keuze om te kunnen blijven investeren in een sterke en leefbare stad. Door hier geleidelijk naartoe te groeien, verwachten we uiteindelijk structureel 20 tot 25 miljoen euro extra te genereren voor de investeringen die onze stad nodig heeft.

Samenwerken voor financiële slagkracht

- We werken intensief samen met woningcorporaties, ontwikkelaars en kennisinstellingen om bouwprojecten sneller en duurzamer te realiseren.
- Tilburg versterkt de inzet om meer rijks- en provinciale middelen aan te trekken voor bijvoorbeeld woningbouw, mobiliteit en duurzaamheid.
- We zetten actief in op Europese financiering voor stedelijke vernieuwing, duurzame energie en infrastructuurprojecten.

Inkomsten in Tilburg

- D66 kiest vol overtuiging voor het realiseren van onze ambities. Dat vraagt om durf en verantwoordelijkheid. Het verhogen van de OZB tot het gemiddelde van de grote steden is dan een logische en gerechtvaardigde stap om te blijven investeren in een sterke, leefbare stad.
- We onderzoeken meer groene belastingen volgens het principe 'de vervuiler betaalt', waarmee inwoners en bedrijven worden gestimuleerd om te verduurzamen en bij te dragen aan de energietransitie.

Een doelmatige organisatie

- We verminderen bureaucratie en controles, door vertrouwen in mensen als uitgangspunt te nemen.
- D66 Tilburg wil slimmer omgaan met indicatoren in plaats van bij ieder beleid nieuw onderzoek en aparte evaluaties toe te voegen. We bundelen indicatoren en sluiten aan bij bestaande onderzoeken om de effectiviteit van beleid écht inzichtelijk te maken.

Colofon

Aan dit verkiezingsprogramma werkten mee (op persoonlijke titel):

De verkiezingsprogramma commissie

Jort Molenaar (voorzitter)
Hugo Dekkers
Hadeline Vorselaars-Rietbergen
Jos Buijvoets
Kirill Blokker

Eindredactie

Anneke Dunning
Romy Wiegiers

Foto's

Joris van Blerck
Kirill Blokker

Vormgeving

Liv Polman
Roberto Hessels-Hollestelle

Met dank aan

Input vanuit organisaties en instellingen in de hele gemeente. Alle D66-leden die mee hebben gelezen en gedacht. De input vanuit de verschillende ophaalsessies, gesprekken die we gevoerd hebben en werkbezoeken die we hebben georganiseerd.

D66

Tilburg